

คำพากษ์รวมเกี้ยวรัก

—๑๕๑๑—

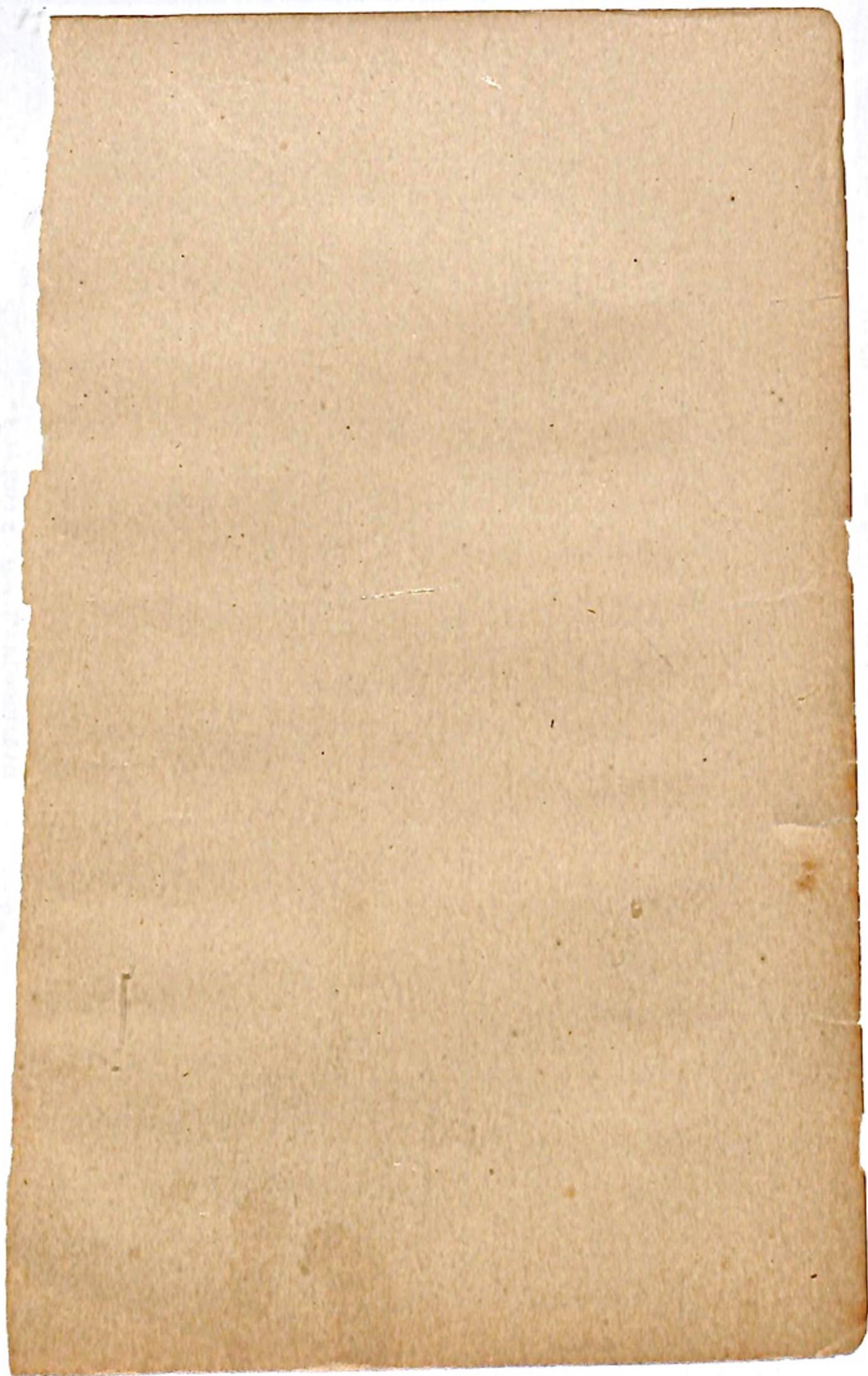
แปลจากเรื่องพระราชนิพนธ์
มหาอำนาจขัตติย พระยาไชยเชษฐาธิราช

ฉบับที่ ๑๕๑๑

พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖

—๑๕๑๑—

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

คำพากษ์รามเกียรติ์

แจกในการกรงู้นพระราชทาน
มหาอำมาตย์โท พระยาไชยยศสมบัติ

ฉะวักกุหาสวรรค์

๔
บมะแม พ.ศ. ๒๔๖๒

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

คำนำ

ภาพย์คำพากย์นี้เป็นขบถสำหรับพากย์หนังพากย์ โชน
แต่โบราณ มาจนตรายเท่าทุกวันนี้ เป็นของกวีแต่ง
กันมาหลายยุคหลายตอน ที่เป็นพระราชนิพนธ์ก็มี
นับว่าเป็นหนังสือดีในกระบวนวรรณคดีด้วย จึงสมควร
จะพิมพ์ให้แพร่หลาย แลรักษาไว้มิให้สูญไปเสีย
ภาพย์คำพากย์ที่เรียบเรียงพิมพ์ในสมุดเล่มนี้ ช่าง
ตอนต้นเรียกว่า “เบิกหน้าพระพากย์สามตระ” สำหรับ
เบิกโรงหนัง หอพระสมุดรวมไว้ได้ถึง ๕ ความ ทั้ง
แต่ความเก่าแลแต่งซ้อนกันมาโดยลำดับ ตอนนั้นเป็น
คำพากย์ในเรื่องรามเกียรติ์ ๕ ตอน คือตอนนางลอย
พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒ ตอนทศกัณฐ์ลงสวน
ตอนศึกมัจจกัณฐ์ ไม่ทราบว่าผู้ใดแต่ง ตอนนาคขาด
ตอนพรหมาศ ๒ ตอนนั้น ก็ว่าเป็นพระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ ๒ ตอนนั้นไปเป็นพากย์ปลีก พากย์ชม
รถพระ พากย์ชมรถยักษ์ อย่างละหลาย ๆ ขบถ เป็น

ของกวีแต่งประวาทกันหลายคน แล้วแต่ผู้พากย์จะเลือก
พากย์ตามชอบใจ แลมีพากย์ที่พม่าด้วย ๒ บท

ต้นฉบับภาพยคำพากย์ทั้งปวงนี้ หอพระสมุดฯ
ขอคัดมาจากกรมมโหรีศพียง หาได้จากท่อนข้าง
คัดมารวมพิมพ์แต่ที่เห็นว่าแต่งดี

กิ่งง้วนพจนานุกรม สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๒

คำพากย์รามเกียรติ์
พากย์สามตระ ความที่ ๑

- ๑๖ ข้าไหว้พระเสด็จเรื่องฤทธา ทศรถมหา
เป็นเจ้าสำหรับพระอรณิ
- ๑ ไหว้บาทวรรณารถจักริ ในพนบถพิ
ผู้ใดจะเปรียบปานปน
- ๑ ชาวพ่อไพร่ฟ้าหน้าขุน เล็งแลใครจะปน
ทุกท้าวพระยาย่อมรักษา
- ๑๓ มีเมียคนหนึ่งเล่า เมื่อจะชนเผ่าย่อมเล่าลา
เลื่องภาแต่ก่อนมา เสร็จแล้วจะไหว้ครูเวียน
- ๑๖ ครูข้ายายหน้าเขาจับเอาขึงเหียน แต่ลวนคงกะเวียน
ก็ขบระบ้าอยู่เป็นกง
- ๑ อุมครกยกสากวางลง ทำถีบศรกง
ปากก็คายเอาถ่านเพลิงแดง

๑ คีรีศรีสวัสดิ์อำพน

ศุขเกษมสถมณ

ขอเกิดสวัสดิ์มิไชย

๑ ข้าไหว้คุณพระพุทธรูปไสมย

ไปรคส์ทว้อสงไชย

ให้ลุถึงห้องพระนฤพาน

๑ ข้าไหว้พระอนิรุทธเริ่มการ

โย่งข้าท่าธาร

ทุกห้วยละเมาะเสาะเขา

๑ ข้าไหว้เทพอยู่ในน้ำ

ทุกเดือนถ้าแลลำนาว

ไหว้ครูประสิทธิ์วิโร

ครูผู้แก้สฤตย์เสถียร

๑ ข้าจะขอเล่นเรื่องรามเกียรติ์

สอนวาทฉลาดเขียน

สอนเรียนฉลาดกลักเฉลา

๑ พากย์พลส่งเสียงให้ล่าเลิศ ทั้งคนเซิกให้เพริศเพรา

เล่นล้วนแต่ชาวเรา

ให้สรรเสริญเยียรยอ

๑ ตักไม้มาสล่า

บักทำชนเป็นขอ

สมมแดงขอ

กลางก็คาคด้วยผ้าขาว

๑ วาครูปพระอิศวรรายทาว

เทียขรณขนกลางหวา

อาทิตย์ก็เลื่อนอยู่เห็นแสง

๑๑ ลงการภักษณ์สำแดง

อุยทธยากล้ำแขง

จะเล่นให้ท่านทั้งหลายดู

๑๒ ไชยศรีโชคนทวาร

เบิกบานประตุ

หมองกลองตะโพนครุ

ดูเล่นให้สุขสำราญ

๑๓ หนึ่งเราใช้ชั่วช้าสามานย

เล่นมาแต่ก่อนกาล

บ่ห่อนจะมีใครไยไฟ

๑๔ ขอกันสารพัด

อุยาทว้เส่นียคแลจัญไร

ไว้แก่ผู้ไยไฟ

ค้หนึ่งทควายบ่มีงาม

๑๕ ข้าขอคุณพระลักษณพระราม - เทพเจ้าผู้ทรงนาม

สถิตย์อยู่ทั่วทุกตัวหนึ่ง

๑ ทวย ๒ ๑

๑๑ สำเร็จสนธิสถานนทีสำแดง

เขียนแล้วค้ค้แปลง

เป็นเกียรติยศพระราม

๑๒ เหาหนึ่งพระโคมาจำหลัก ให้เห็นประจักษ์อยู่กัขตา

เชิญท่านทั้งหลายมา

ชมแต่รูปเงาแทน

๑๖ งามเกลี้ยงเพียงจงกลหัวแหวน ท่านผู้เฒ่าท่าน
กล่าวแทน ว่าหนังสือเกิดสถาพร

๑๗ อุปเทห์ท่านบอกให้ ครูผู้ใหญ่ยอมสั่งสอน
ขอเดชพระภุมรินทร์ อย่าให้พ่ายแพ้จะออกสู้
๑ ที่ใครแพ้ก็ว่าแพ้ อย่าท้อแท้ทำอ่อนหู
ใครชนะเอาเป็นครู หาท่านผู้รู้มาให้หนึ่ง
๑ เร่งเร็วเกิดนายไต้ เขาเพลิงไล่เข้าหนหลัง
ส่องแสงอย่าให้บัง จะเล่นให้ท่านทั้งหลายดู

๑ ทวย ๓ ๑

เบิกหน้าพระ ความที่ ๒

(มีฉบับแต่ทวยเดียว)

๑๖ ข้าไหว้พระบรมอิสริยา อิศวรสมญา
ในไสยเวทเวททางค์
๑ ข้าไหว้พระนารายณ์เริ่มปาง ประถมปฤษฎางค์
เห็นออาศน์ภูซงค่นาค

- ๑ ข้าหวัดจรภักตร์พรหมา เสด็จยังมหา
สุวรรณหงษ์ครรไล
- ๑ นบยาทอิราชหัสในย เสด็จทรงองค์ไอ
ยเรศเฮราวรรณ
- ๑ ไหว้ครูไวยวิศณกรรม ไหว้เทพเทัญ
ไหว้ท้าวผู้ทรงธรณี
- ๑ อยทชยาถาวรเปรมปรีดี ทุกข์โภยไม่มี
สนกนิแมนเมืองสวรรค
- ๑ เครื่องเล่นโชนลครหุ่นประชัน เชิดชูกลางวัน
ก้วยเครื่องวิจิตรแต่งกาย
- ๑ ราตรีวิคมีเพลิงพราย หนึ่งงามลวกลาย
กระหนกกระหนายภาพหาญ
- ๑ เป็นที่ประชานชนขนาน ทอดทัศนาการ
สำราญสำรวลปรีดา
- ๑ ครั้นไคศฤกษ์เวลา สนธเยศสุริยา
พิไชยฤกษ์เบิกขน

- ๑ เบิกโชลนเบิกทวารโคยกถล แต่งตั้งกำนัน
 ขายศรีทั้งสองซ้ายขวา
- ๑ ยักพลปลกกรรมเทวา ขออัญเชิญมา
 รัยเครื่องสังเวชอภิวันท์
- ๑ ึงจกชปเทียบนฉับปลัน จขเคียรโบกควัน
 แล่วเจิมชงปลายครไชย
- พลโห่ขานโห่ห้วนโหว ย้แจ้วจยใจ
 ตะโพนแลกลองฆ้องขาน
- ๑ คนพากย์คนเชิดขำนาญ ขำนิในการ
 ะเล่นให้เป็นขวัญตา
- ๑ ทวยที่ ๓, ๓๕ เพี้ย ๑

เบิกนำพระ พากย์สามตระ ความที่ ๓

๑๖ ข้าไหว้พระบาทสามองค์ อิศวรผู้ทรง
 อสุภราชฤทธิรอน

- ๘
- ๑ ข้าไห้วพระนารายณ์สักร ทรงครุฑเขจร
 ประาณูอรินเรื่องณรงค์
- ๑ ข้าไห้วจิตรภักตร์ผู้ทรง มหาสุวรรณหงษ์
 มหิตถิฤทธิญาณาม
- ๑ สามองค์ทรงภพทั้งสาม สามโลกเข้คขาม
 ขยคขยาคภษาจร
- ๑ เรื่องเศชเรื่องเวทเรื่องพร ปรายฟ้าคินคอน
 พระเศชก็ขยจักรวาท
- ๑ ไหว้วพรหมบรมราชธการย สาสารพันการ
 เครื่องเล่นในโลกโลกา
- ๑ กลางวันไขนลครไสภา หุ่นเห็นแจ่มตา
 ประคัยค้วยเครื่องเรื่องไร
- ๑ ราตรีอคคิแจ่มไส หนึ่งส่องแสงไฟ
 ำงเห็นวิจิตรลวคลาย
- ๑ หวังประสาทรากษฏรทั้งหลาย ชมชื่นสขาย
 สมบูรณพิพคณ์สถาพร

๑ เร่งเร็วเอาเทียนตึกปลายศร อ่านเวทขอพร
ศรีศรีสวัสดิ์สมพอง

๑ พลให้ขานให้ทั้งผอง พิณพาทย์ตะโพนกลอง
กูเล่นให้สุขสำราญ

ฯ ทวย ๑ ๑

๑ ข้าให้ถวายตั้งทรงญาณ ยิงยวดยานาญ
ในไสยเวทมนตรา

๑ ๑ ให้เทพอยู่ในน้ำ ทุกเดือนถ้าหิมวา
อารักษ์รักษา คเวศันภูกแลลาน

๑ ๑ ข้าให้ไทเทพทุกสถาน หนึ่งขานมัสการ
ขงกชบาทกระษัตรา

๑ ขอแกลงแจ้งเรื่องไตรคา ปางพระจักรา
นเวศร์คองค่อวตาร

๑ หน่อท้าวทศรถไชยชาญ สุริยวงษ์อชบาล
เป็นเจ้าพิภพอยู่ทุกธา

๑	ทรงนามรามาศษุเจ้า
อิราชเชอร่วมพิตรงค์	พระลักษมณ์อนุชา
๑	ฝ่ายพระลักษมณ์ โคมยง
อสุเรศอันเรืองฤทธิ์รอน	วายุกุมลในวงษ์
๑	ทรงนามสีคากวงสมร
มาแสรังสังหารอสุรา	เสมอ โคมอัยศร
๑	นายช่างผู้ช่างรนา
วากรูปจำหลักลวดลาย	เอาหนั่งพระโคมา
๑	เป็นพระจักรรัตน์แก้วแพรวพราย
สวัสดิกษออกกระสัตรี	สีคากวงสาย
๑	วากรูปสุริวงษ์ภูมิ
แลไทยเกษกรงไกร	ในอยุททยาศรี
๑	วากรูปวานรเรืองไชย
ขยับระล้างไพริน	ต่างเรืองฤทธิ์ไกร
๑	ต่างต่างเหาะไทยโยยบิน
ก็ไค้ศควก โดยกาย	คำกันแดนกิน

๑ เพียงพลิกพิภพคว่ำกึ่งหงาย ดยถอนเขาทลาย
ทวยฤทธิรูปภาพพงชม

๑ ทวย ๒ ๑

๑ ข้าให้วัฏจักรภักตร์พงษ์พรหม ผ่านภพอุดม
สมขัตติเรกลงกา

๑ เปนวงษ์ราพร้ายฤษยา ล้วนทรงคักกา
นภาพขบรายแค่นไทร

๑ เรื่องฤทธิพิธิสยไสมย คทาธรรค์ไชย
หอกแก้วประสิทธิ์วิทยา

๑ เหาะเหินเกิน โดยเมฆา บิดเขื่อนกายา
ก็ไค้ทวยเวทไชยชาญ

๑ นายช่างสลักรูปขุนมาร ทั้งพลทวยหาญ
ล้วนเหี่ยมกำแหงแรงรณ

๑ กระหนกกระหนายคายนครอสร้อยสน แร่ร้องแกมกล
กระจำงกระจักชัชวาลย์

๑	สองฝ่ายมนุษย์ห่มุมาร
สถิตย์อยู่ทิวทิวหนึ่ง	ล้วนเทพไชยชาญ
๑	ผ้าขาวบางกางกั้นกำบัง
วังสอคซงแสงเงางาม	สมมุติเรียกจอหนึ่ง
๑	เข็ญแขวข้าจะไหว้พระราม
เป็นเจ้าอสุรคักกา	เข็ญช้ายทรงนาม
๑	ข้าขอพระเคชเคชา
ช่วยกันเสนียดจัญไร	ทั้งสองจงมา
๑	ศรีศรีสวัสดิ์คิมไชย
ขอลาภล้ำโดยหวัง	เล่นแหล่งสถานใด
๑	ท่านทั้งหลายคาดหุพัง
จงเห็นประจักษ์แจ้งการ	คำพากย์ทิวหนึ่ง
๑	ผู้พากย์พากย์เสนาะเสียงหวาน
ชำนีให้หนึ่งแจ่มจ่อ	ผู้เชิดเชิดชำนานญ
๑	แม่นกสิรรเสวัญเอียรขอ
รงตีให้ต้องคำแสงคง	ช้วย่าสอพลอ

๑	ปางพระลักษมีศรีไส
วงษากษัตริย์ลค์เตยน	วายุกุลเกิดใน
๑	นายช่างฉลาควาดเขียน
ให้พร้อมให้งามตามวงษ์	เอาหนังพระโคเขียน
๑	ร่างเส้นรจนากระยารง
มุกกักแลเคียงเวียงรอย	ช่างจำหลักลายลง
๑	รวงแก้วกระหนาบลายพรายพรอย
ลดาประคัยคอกแฝง	แร้ววงเคืออลอย
๑	ขเนจรขึงงาเรือวแรง
ประกจจะเทียบเทียบมองค์	สลอกสี่เขี้ยวแดง
๑	วาทรูปพระรามศสูริวงษ์
เป็นเอกอัยศรกลยา	สี่ทากวงอนงค์
๑	วาทรูปพระลักษณอนุชา
นเรศผู้เรืองฤทธิ	รูปภาพนรพา
๑	วาทรูปราพนาสูรอสริ
ลงกาทวิปเวียงไซย	ผู้ผ่านธานี

๑ วาครูปมณโฑธรไทย	อินทรชิตฤทธิไกร
พระยาพิเภกกุมภกรรฐ์	
๑ รูปภาพพวงพลกุมภัณฑ์	ชีข้างขยขัน
คนเล่นเจรจาคนอง	
๑ เร่งเร็วพายัพาคาดกลอง	สองท้าวเธอจะลง
กำลังพระแสงแสงผล	๗
	๗ ทวยที่ ๒ ๗

๑ ไอมฤกษ์เบิกฟ้าดินกล	ศึกคสิทธิฤทธิรณ
รูปหนังจำหลักลักขณา	
๑ รูปยักษย์่อมยักษย์รักษา	รูปสิงลิ้วนพา
หูลีประจำสำแดง	
๑ สมนุโรงโห่งพรายร้ายแรง	เกชพระแสง
ผลาญพวกศัตรูหม่พาล	
๑ ปล้นวังทงขว้างกลางงาน	ตีหนึ่งจึงทาล
ให้ถูกอฆาตว์ชาติใจ	

- ๑ ทั้งกรรมทำอย่างสิงไพร มัดตัวเข้าไป
 เป็นฤกษ์ขำรายปรายคา
- ๑ ผู้ใดใจร้ายฤษยา ให้ต้องราชาอาญา
 เหมือนสิงทโมนโลนลาม
- ๑ เชิญท่านคุณหนึ่งฟังความ เราจะเล่นเรื่องราม
 เกียรติยศให้เกียรติสวัสดิ
- ๑ นายโตเร่งใส่อัคร คู่สองกุมารี
 จะแผลงเศษให้จับจักรวาฬ ๗
- ๗ ทวยที่ ๓ จยแต่เท่านั้น ๗

พากย์กระบวนทศกรรมผู้ลงสวน

- ๑๖ พริ้งพร้อมจักรงค์ชาญณรงค์ งามรณงามทรง
 กังอินทรออกโลกบาล
- ๑ แหนแห่เตรสังข์กังสกาล หิงหิงฌองชาน
 เต้ยงกลองกระหม่อมเสียง

๑	เข้าสังข์ว้าวสำเนียง
เสียงแตรนแตรนแตรแตรงอน	แตรฝรั่งประกังเสียง
๑	ประทีปเทียนทองส่องสลอน
อรุณจรัสชัชวาลย์	สว่างพินอัมพร
๑	ครันถึงสวนศรีอุทยาน
ประเทียขจรเข้าจกเกษชลา	สารถชำนาญ
ฯ

พากย์นางลอย

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

๑	ดาวเดือนก่เลือนลี้
จวบจนพระสรียน	แสงทองระยับไพยมहन
จะเยียมยอกยัคันฉร
๑	สมเด็จพรหริวงษ์
เสด็จลงสรงสาคร	ภชพงษ์ทิพากร
กยองค์พระลักษณอนชา
๑	เสนาพฤคมาตย์
เกอบใกล้จะถึงสา	โดยพระบาทเสด็จคลา
คเรศที่ท้าวเคยสรงชล

๑๘
๑ พระเหลือบเล็งชลาลัย
จึงเห็นรูปอรุณกล

๑ ผวาวิงประหวัดจิตร
กอดแก้วนิษฐาน

๑ พระชอนเกษขนิวางคัก
ยิ่งคิกยิ่งกระสัน

๑ พิศพนคีโรโรตม์
กรแก้มพระกรรฐา

๑ พิศทรวงแลทรวงถัน
ชรอยรูปสีกาเขียว

๑ พระเล็งลักษณเกษ
แทยท้าวระมรณา

๑ พระพิโรธพิโรธ
กรรแสงส่อนองค์

๑ จึงตรัสเรียกเจ้าร่วมรัก
เจ้าสีกามาบรรลโดย

ในวารินทเลวน

อันกลายแกล้งเป็นสีกา
ไม่ทันคิกก็โคกา

ทุกคืนอยู่แต่เย็น ๆ โอค
พิศภักตรแลวรขวิญ

ยิ่งโคกเครั้ในวิญญา

พระองค์โอษฐ์แลในยนา

กัแมนเหมือนสีกาเขียว

ในเของขันพระองค์เรือว

ประภักษแลวระอกฮา

สีกน่องจนบาทา

พินาศแนยพระศพลง

สลักถันพระทรวงทรง

อรอ่อนทอคถอนใจ

พ่อลักษณเอ๋ยจะทำไฉน

เสียดวังแลวระอกฮา

- ๑ ใจจิตรพิเพียงขาด
ไอ้อ่อนนุชา
พระลักษมณ์เส็งลานเทวศ
โคกสองพระภูวไนย
๑ พระน้องเอยเสียดกายนิก
หาไหนจะได้เหมือน
๑ มาทแมนจะหากวง
หากวงพระสุริศรี
๑ จะหาโฉมให้เหมือนนุช
ตายแล้วแลเกิดใหม่
๑ พระน้องเอยฤๅน้อยจิตร
ผูกสอให้เสียดนม
๑ ฤๅทศกรรจุมันโกรธ
ว่าฆ่าโคตรวงษา
เกิดฤๅจะรอรบ
พันเสียให้หนีแสน
- พระเขาวราชมามรณา
อนาถนักรักษ์ใจ
พระชลเนตรเชอหลังไหล
พระหฤไทยเชอพันเพื่อน
พระวรภักตร์ตั้งดวงเดือน
ไม่มีแล้วในโลกย์
วิเชียรช่วงเท่าศิริ
ก็จะไต่คจดังใจ
จนสุดฟ้าสุราไลย
ไม่ได้เหมือนเจ้านฤมล
เจ้าหวนคิดกระหวัทวน
สิ้นชีพแล้วจึงลอยมา
พิโรธเรากรรมงหนา
จึงฆ่าพระน้องให้ตายแทน
ตระหลยวังเข้าชิงแค้น
ให้เคียดรชากลงทาคิน

- ๑ พระกาลเือกแล้วกับไ้ กลัวเทพไทจะตีฉิน
 โฉนหนอพระยพิน ยูปาพิจะคินเป็น
 ๑ พระน้องเอยแต่จากเจ้า ทูกค้าเข้าแลยามเย็น
 ยามเสวยพิเคยเห็น ไม่เห็นเจ้าเภาโคกกา
 ๑ จะประมวญเทวคไ้ พระชลไ้ในทไ้โหยหา
 คินฟ้าแลยมนา ไม่เท่าเทียมทเรียมตรอม
 ๑ ทกขทขยเือกคหาย พระวรกายก็ชขบดม
 ทกขเทาทพตรอม แต่ก่อนเก่ายเท่าทั้น
 ๑ อั้นความทกขพครงน เป็นสคทจะรำพรณ
 พ่างเพียงจะอาสญ พระชนมชพชวา
 ๑ สคเอยถึงจะตาย จะวอกวายพระชนมา
 จงเอนโอยชูออกเจรจา จะจากแล้วจงสังกน
 ๑ เจ้าชายเนตรคพข่าง ใ้พสร้างชงโคกคัลย
 เวาจะร่วมพระเพลิงกน ในเขตรชนฉพระคงคา
 ๑ ถ้าแต่แรกพฐเหตุ ว่าเขาวเรคจะมรณา
 เมื่อจากครือยทชยา จะฝากไ้กขชนน

๑ พกขพระอนชา
 ถ้วนครบสี่สี่

๑ สักดาเอยชรอยกรรม
 ห้ามเจ้าสักเท่าใด

๑ ทังพระญาตีวงษา
 ห้ามเจ้ามพึงความ

๑ ควดยพเป็นเพื่อนยาก
 ในข้าพนาเนน

๑ แค้นค้วยมฤคมาศ
 ล้อลวงเจ้าควงมาลย์

๑ ึ่งทุกขทัษชระเวียม
 สู้ยกพลากร

๑ หมคमारพผลาญสรพ
 คนเข้าอยุทธยา

๑ ยิงมีทั้นจะผลาญโคตร
 ควรญาพระนงเยาว์

จะมาอัยพนาดี
 จะคนเข้าพระเวียงไชย
 พระเคราะห์นำเข้าคลใจ
 ไม่ฟังว่าอสูห์ตาม
 พระมารคากห้ามปราม
 เจ้าอนว่าอสูห์เดิน
 แสนลำยากระหกระเหิน
 คิริหวยแลเหวฮาร
 ติงมีจระชมาตามผลาญ
 สมารพให้พจร
 ยิงตรมเกรียมให้อาวรณ์
 มาต่ออยุทธค้วยอสูรา
 ึ่งจะรบขนิษฐา
 ขุรราชเมืองเรา
 ให้รักโยษนั้นขางเขา
 มาสนชัพเสียดกลางคัน

- ๑ แม่น้ำเจ้าม่วยในเมืองเรา พระศัพเจ้าจะเฉิกฉัน
 จะโสรจสรงสุคนธ์อื่น ตระหลยกถันสุมาลี
- ๑ พระโกษจุทองจะรองรบ สำหรัราชเทวี
 เชิญศพนสนุ์สี วิกาแก้วอนเรองรอง
- ๑ เข้าสู่พระเมรุมาศ อันโอภาษค้วยเทียบทอง
 แสงเพลิงจะเริงรอง ไปตองสิวิสูตรพราย
- ๑ อักถัยจงกลกลีบ ประทีปทองจะส่องฉาย
 ภู์ห้อยเพดานราย ระรวยรรนรำเพยลม
- ๑ พระวิสูตรจะวงวัง บิลลังกทิพขรรคม
 รูปภาพจะเคียมคม กิณรพอนอยู่ผาดฉัน
- ๑ อีกพระญาตวงษา ก็จะมาประชุมกัน
 แสนสาวพระกำนัล จะนอบน้อมประนมกร
- ๑ ยามค่ำจะรำไห้ วิเวกใจให้อาวรณ์
 เสียงสังข์แลตรงอน จะประโคมอยู่ครันเครง
- ๑ อยทอทยาจะเป็นระย้อ ระทศทออยู่วังเวง
 ผุงภาษฎูระบรรเลง เมอถวายพระเพลิงปลง

- ๑ อนิชาเจ้าเพื่อนไร่
พิงะไต้สิ่งไคปลง
- ๑ จะเชิญศัพพะเขาวเรศ
ทั้งพระญาตวงษา
- ๑ ว่าพิพามาเสี่ยชนม์
จะเกลี่ยทรายชนทำเทียม
- ๑ จะอุมองคักชนต่างโกษฐ
ต่างเสี่ยงพระสนม
- ๑ สาคระต่างเมือง
มังกรโตกิเลน
- ๑ ทาวเดือนจะต่างเทียบ
เมฆหมอกในเวहन
- ๑ พฤกษาจะต่างฉัตร
คอกไม้ในหิมพานต์
- ฟากฝั่งมหรณพ
ต่างศรีวิสูตรสาย
- มาขรรโลยอยู่เอองค์
พระศพน้องในหิมวา
เขายังนิเวศน์ออยททยา
จะพิโรธพิโรเรียม
ในกระมลให้ตรมเกรียม
ต่างแทนที่พขรรธม
เอาพระโอยฐุมารงม
อินรำร้องชำระจำเวร
คิขรเนองจะต่างเมรุ
จะต่างพาหนะยล
วิเชียรแก้วกลีบจงกล
จะต่างภูแลเพกาน
สุวรรณรัตน์อันไพศาล
จะต่างพุ่มอยู่เรียงราย
จะวงศ์พเจ้าโคมฉาย
สุวรรณรัตน์อันอำไพ

- ๑ เสี่ยงคลื่นจะต่างกลอง
จักรนั้นแลเรไร
- ๑ จะเก็บพรรณไม้หอม
เชิญศพเจ้าสีกา
- ๑ จะอุ้มองค์กว่าจะม้วย
ร้อนร่ำฤไทยจุม
- ๑ แค้นคิขย์ร้หาย
ชัชเคียวประจำกัน
- ๑ ไม่คิกกายเสียตายรัก
คุมพลโยธา
- ๑ หวังจะรับพระนชคีน
พินาพขแต่ทรากผี
- ๑ เสี่ยงแรงรู้พระเวทมนต์
เจ้าสีกามาขรรโลย
- ๑ คทาธรแลศรขรรค์
โยนเข้าเผาอัคคี
- พิณพาทย์ฆ้องประโคมใน
จะต่างสังข์แลเสภา
มารวมล้อมขนิยชา
ขนิวงไว้ ในเพลิงรุม
จะตายด้วยมือไฟขุม
พลราชเออรำพรรณ
เสียตายทำสงครามขัน
เจียนจะสิ้นลงหลายครา
กัยเจ้าลคษณ์อนุชา
มาถมทางในวาริ
ไปชมชื่นในกรุงศรี
สีกาพิน่าน้อยใจ
ทั้งศรพลอันเกรียงไกร
จะทำคิกไปโยมิ
จะหักหันให้ขยับย
ให้ม้วยใหม่จะตายตาม

- ๑ เจ้าลักษณโหรธำม่วย เพราะตายด้วยเจ้าโฉมงาม
อย่าคิดแค้นทำสงคราม จงคืนเข้าอยทชยา
- ๑ แม้นพระแม่เจ้าทั้งสาม จะถามถึงพระพญา
อีกทั้งเจ้าสีกา อย่าทูลว่าพี่บรรลัย
- ๑ พระชนนีจะสร้อยเค็ร่า พระญาติเราจะรำไร
จงว่าพินอยู่ไพร่ ประพฤติเพศเป็นมณี
- ๑ สิ้นพลาถพระทางรำ แต่แรกย่ออรณศรี
จวบจวนพระรวี จะย้ายเขียงลงยอแสง
- ๑ พระกำลังสลกเลือก พระภักตร์เฝือกดงโรยแรง
พระวรกายก็เย็นแสง สยองเส้นพระโลมา
- ๑ สิ้นเสียงก็สิ้นสัง แลสิ้นทั้งพระเชพ้า
เหือกแห่งพระกรรฐา พระไวยเนตรก็หลับลง
- ๑ พระเสโทชโซมซาบ ก็ไหลอาบพระทรวงทรง
เอนแอบพระองค์ลง กยเกษแก้วกมลนาง
- ๑ สิ้นโสตรพระนาสา พระวาตาก็อับปาง
เหลือแต่หไทย่างค์ ระวังกริกอยู่ริมทรวง

๑๐ ทกทกสทอันจิตร
กัณฑ์จะสุญทรวง

นึ่งสนิทฤคิกวง
สวรรณคณิกาไสย ๗

นาคบาท

๑๖ เสด็จโดยรัถยาพนาคร ด้วยแสงศศิธร
ใบรุกข์ฤาไกวไปมา

๑ อากาศทาคดวงการา อัครันวาตา
ขัณฑ์รำเพยแผ้วพาน

๑ เขือกเย็นน้ำพายนกาล พุ่มพฤษภาสาร
สลกระย่อห่อใบ

๑ สังกเหงาเจียขตงพงไพร ผุงสัตว์วิไสย
สังเกตกัณคก่อนกาล

๑ สังกเสียงวิหคานขันชาน รัคยทเคยทชาน
กัณคระบักเค้มคอง

- ๑ พระวิเวกหวั่นจิตรพิศวง รัยสาวบาทขงสุ
 ไปยังสมรภูมิไชย
- ๑ พระวินิจอนาถเสียดใจ เห็นวานรใน
 พินาศกลากกลิ้งกลางคืน
- ๑ ล้วนต้องนาคขาศอสุริน ยิงเทวศแสนถวิล
 เทียวหาพระศรีอนุชา
- ๑ ครั้นไถลรถทรงอลงการ เหลือยเห็นนาคา
 รวบริศพระน้องปลุกปลง
- ๑ ตั้งแต่บาทจนถึงกิ่งองค์ กระจากชักภูซงค์
 บ่หลุกบ่เลือนเคลื่อนคลาย
- ๑ ลกองค์แนบน้องประคองกาย ช้อนเกษนุชาชาย
 ขุนวางเหนือตักพระจักรี ๗

พิธีพรหมาศ

- ๑๖) เสด็จทรงรถแก้วเพชรพรหม เพียงหนึ่งแสงจันทร์
 กระจ่างมากกลางอัมพร
- ๑) ราชสีห์สองพันพาร ริงไชยขั้กงอน
 แปรกเป็นรูปนาคินทร์
- ๑) กระหนาบคายแก้วแกมนิล มรกตโกมลิน
 ประกอบประกายงก้า
- ๑) โตกตั้งขั้ลลังก์บุษราคัม แก้วไพฑูรย์ท่า
 เป็นเทพประนมเรียงราย
- ๑) สิ่งห้อยค้อมดวงวิเชียรฉาย แกะแก้วผลึกลาย
 เป็นรูปสุขบรรณบินทยาน
- ๑) จิตร मुखคาคมุกดาหาร เสาแก้วสุรกาญจน์
 สลับกับทิมตี
- ๑) ไชระกาแกมแก้วโมลี นิลเนระกัณฐี
 เป็นทวยประเทืองเรืองไร

หอสมุดแห่งชาติชลบุรี

๒๘

๑	ใบโพเพ็ชรรัตนไตร	ยอดย่อเจียรไน
๑	ขัณฑ์มราชรองเรือง	
๑	ล้วนแล้วแก้วค่าควมเมือง	สอดแสงแคงเหลือง
	ขาวเขี้ยวขจักษ์กัน	
๑	สี่แก้วขบสี่ไพรวิน	เลื่อมเลื่อมพรายพรรณ
	เพียงหนึ่งละลอกกลายตา	
๑	แสงระยิบขบเสอโยธา	จิบแสงสาตรา
	ปะปลายคังเปลวไฟฟอน	
๑	เร่รงรถชสารอัคร	เร่รงพวกพลนิกร
	กระทั่งสมรภูมิไชย ฯ เจริญ	กึ่งเนินจักรวาฬ ฯ
๑	ให้ปลุกโรงรณานิ	นอกหน้าศาลไชย
	ให้ตั้งพกคกกฎหมาย	
๑	รายทวยราชวตรเรียงราย	แต้มเขี้ยวเขียนลาย
	ทวยเขมจรงครจนา	
๑	ภาคพื้นเร่่งให้ทาศกา	ทวยแคงโสภา
	เห็นงามประเทืองเรืองแสง	ฯ

- ๑ เมื่อนันทศเคียรราชา เสกขังมหา
 สังกศนภิมขมณเคียร
- ๑ เสนามาตยานองเนย นอยนบน์อิมเคียร
 คีโรตมเผ่ายทมาลย์
- ๑ ให้ชมสรโยธาหาญ พฤตมิห่มุอาจารย์
 แลญาตวงษอสุธา
- ๑ เสร์สันทกกระทวงแสนยา พรอิมแสนเสนา
 ในท้องพระโรงโฆษรร
- ๑ นั่งเต็มโรงธารก้านัล เออนโองการปลัน
 แก่ห่มุอสุรมนตรี ๆ เจรจา ให้หามังกรกรรฐ์

กระบวนทัพมังกรกรรฐ์

- ๑๖ พรังพรอิมจตรงค์โยธา เสกขทรงมหา
 พิไชยบรรณเรื่องฉัน

- ๑ บัคนพวกสิงลักษณราม หยงยศยกนาม
 ทนงกำเรียวราวี
- ๑ ครนุกจะออกต่อตี คุงก้งสำลี
 เกลียคย่ทันพริบตา
- ๑ เกลียคอายฤษิตวิทยา ึงเงิณัตตา
 มาเค็กซังเคียรคัตรู
- ๑ มั้นเหมื่อนจอกจมนินธุ โดยลุงกิกค
 ผู้เคียวสควก่งายคาย ๆ เจรพา ๆ

พากย์กระบวนมังกรกรรฐ์

ยกไปชัตตาทัพ

- ๑ เส็กัทรจรถแก้วแพรวพราย ังควงสุริฉาย
 บ่มมลทินแผ้วพาน
- ๑ สวรรดิขบมังกรแผ่นทยาน กงก้องจักรวาท
 ก็เร้วคังวายุพิศพา

- ๑ มยุรฉัตรพักโยกไปมา บังแสงสุริยา
 ริงไชยไสวโยกขน
- ๑ ฅ็องกลองพิณพาทย์กาหล สเทือนท้องภูวกล
 แตรสังข์ประทังขานกัน
- ๑ เสนาโยธาแน่นนันท นำหลังเรียงวัน
 ทั้งซ้ายแลขวาโจษจล
- ๑ เเสียงรถคชสารของอล เเสียงม้าเสียงพล
 ให้อเลอนสเทือนธรรณ
- ๑ อากาศมคชอุ่มผงกล กลุ้มฟ้าอาตร
 ชอุ่มชออำมพร
- ๑ เร่งรถคชสารอัคคร เร่งพวกพลกร
 ก็ถึงสมรภูมิจัย ๗ เหวา ๗

ศึกมังกกรรฐ์

- ๑ ครนรุ่งแสงสุริยโสภา พุ่งพันเวหา
 คิริยขอกยุคนธร

- ๑ สมเด็จพระหริวงษ์ทรงศร ฤทธิเลื่องกาชาจร
 สทอนทั้งไตรโลกา
- ๑ เสด็จออกนั่งนำพลัษัปลา พร้อมด้วยเสนา
 คีโรตมกัมภกรากาน
- ๑ พิเภกสุคริพหฤมาน นอบน้อมทูลสาร
 สดับคดีโดยถวิล
- ๑ ยังมีทนต์พระหน่ออนฤยทินทร์ ตรัสตอบกระษัตริย์
 ใต้ยี่นสำเนียงเกรียงไกร
- ๑ ขัดพันธุนาทหาวาศไหว คึงพลัษัปลาไชย
 จะพลิกจะคว่ำทำลาย
- ๑ เพียงอสนีบาตฟาดสาย สมเด็จพระนารายณ์
 ึงถามพิเภกทันใด ๆ เกรง ๆ
- ๑ เสด็จทรงรถทรงอินทรา ทรงงามโสภา
 ทรงนั่งบนบัลลังก์ทรง
- ๑ งามกระหนกนกคายเคือระหง งามคุมงามวง
 งามรูปมั่งกรงอนงาม

๑ ส ^๕ แกว ^๒ แหว ^๕ ส ^๒ วย ^๕ วาม	ส ^๕ พล ^๕ อย ^๕ เพ็ ^๕ ชร ^๕ พล ^๕ าม
ส ^๕ ม ^๕ ร ^๕ ก ^๕ ฏ ^๕ ส ^๕ ค ^๕ ล ^๕	
๑ พร ^๕ าย ^๕ แพร ^๕ ว ^๕ แก ^๕ ว ^๕ ว ^๕ เ ^๕ ย ^๕ ร ^๕ โม ^๕ ล ^๕	พร ^๕ าย ^๕ พร ^๕ าย ^๕ ร ^๕ ุ ^๕ ค ^๕ ม ^๕
พร ^๕ าย ^๕ ส ^๕ ั ^๕ ว ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ณ ^๕ พร ^๕ าย ^๕ ตา	
๑ เท ^๕ ย ^๕ ม ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ เท ^๕ ย ^๕ ม ^๕ ค ^๕ ว ^๕ ย ^๕ อา ^๕ ชา	เท ^๕ ย ^๕ ม ^๕ ล ^๕ ม ^๕ พ ^๕ ค ^๕ พา
ผ ^๕ เท ^๕ า ^๕ ไม ^๕ ม ^๕ เท ^๕ ย ^๕ ม ^๕ ท ^๕ น	
๑ ส ^๕ า ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ ส ^๕ า ^๕ ม ^๕ า ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ ผ ^๕ า ^๕ ค ^๕ ณ ^๕	อา ^๕ สา ^๕ ท ^๕ ร ^๕ ง ^๕ ธ ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ม ^๕
ช ^๕ ั ^๕ บ ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ ค ^๕ ว ^๕ ย ^๕ ใจ ^๕ ห ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ษา	
๑ เ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ง ^๕ เ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ท ^๕ ร ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ไ ^๕ ส ^๕ ภา	เ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ ง ^๕ แ ^๕ ห ^๕ ่ ^๕ ส ^๕ ไ ^๕ ว ^๕ มา
เ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ย ^๕ ท ^๕ ธ ^๕ ส ^๕ ำ ^๕ ห ^๕ ร ^๕ บ ^๕ ช ^๕ ิง ^๕ ช ^๕ ัย ^๕	
๑ ธ ^๕ ง ^๕ ท ^๕ ว ^๕ ป ^๕ ล ^๕ ิว ^๕ ป ^๕ ลา ^๕ ย ^๕ ธ ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ไ ^๕ ว	ธ ^๕ ง ^๕ น ^๕ ำ ^๕ พ ^๕ ล ^๕ ไ ^๕ ก ^๕ ร
ธ ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ล ^๕ บ ^๕ ธ ^๕ ง ^๕ ท ^๕ อ ^๕ ง	
๑ เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ พ ^๕ ล ^๕ เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ พ ^๕ า ^๕ ช ^๕ ิ ^๕ ค ^๕ น ^๕ อ ^๕ ง	เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ ม ^๕ อ ^๕ ง ^๕ เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ ก ^๕ ล ^๕ อ ^๕ ง
เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ ส ^๕ ง ^๕ ช ^๕ แ ^๕ ล ^๕ แ ^๕ ต ^๕ ร ^๕ แ ^๕ ช ^๕ เ ^๕ ย ^๕ ง	
๑ ก ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ก ^๕ ง ^๕ ร ^๕ ถ ^๕ ก ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ก ^๕ ร ^๕ า ^๕ ง ^๕ เก ^๕ ร ^๕ ย ^๕ ง	ก ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ส ^๕ น ^๕ ั ^๕ น ^๕ ส ^๕ ำ ^๕ เ ^๕ น ^๕ ย ^๕ ง
ก ^๕ ก ^๕ ก ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ท ^๕ ก ^๕ ห ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ห ^๕ ี ^๕ ม ^๕ ว ^๕	

ตอนทศกัณฐ์ บอกรักขำวมังกรกัณฐ์ล้ม

๑	ครัน ^๕ รุง ^๕ จำ ^๕ รัส ^๕ ฟ้า ^๕ ธา ^๕ ตรี	แซ่ ^๕ เสี ^๕ ยง ^๕ ส ^๕ ก ^๕ ณ
	สน ^๕ น ^๕ พิ ^๕ ภ ^๕ พ ^๕ เม ^๕ อง ^๕ มา ^๕ ร	
๑	คุ ^๕ ริ ^๕ ย ^๕ าง ^๕ ค ^๕ ย ^๕ ่า ^๕ รุง ^๕ แ ^๕ ่ง ^๕ ข ^๕ าน	เสี ^๕ ยง ^๕ ส ^๕ ง ^๕ ช ^๕ ก ^๕ ง ^๕ วาน
	วิ ^๕ เว ^๕ ก ^๕ จ ^๕ ิง ^๕ ห ^๕ ว ^๕ ค ^๕ เว ^๕ ียง ^๕ ว ^๕ ัง	
๑	สน ^๕ น ^๕ พิ ^๕ ณ ^๕ พ ^๕ า ^๕ ท ^๕ ย ^๕ ฌ ^๕ อง ^๕ ป ^๕ ระ ^๕ ค ^๕ อ ^๕ ม ^๕ ค ^๕ ัง	เส ^๕ น ^๕ า ^๕ ะ ^๕ ใน ^๕ ข ^๕ ล ^๕ ล ^๕ ง ^๕ ก ^๕
	ป ^๕ ระ ^๕ โล ^๕ ม ^๕ พ ^๕ ระ ^๕ ไ ^๕ ท ^๕ ย ^๕ พ ^๕ ัน ^๕ ท ^๕ วี	
๑	เร ^๕ อ ^๕ ย ^๕ เร ^๕ อ ^๕ ย ^๕ จำ ^๕ เร ^๕ ียง ^๕ เสี ^๕ ยง ^๕ ศ ^๕ ร	จ ^๕ ิง ^๕ จ ^๕ อ ^๕ ม ^๕ อ ^๕ สุ ^๕ ร
	ร ^๕ ำ ^๕ พ ^๕ ิง ^๕ ค ^๕ ว ^๕ ย ^๕ ภ ^๕ พ ^๕ ล ^๕ ง ^๕ กา	
๑	โอ ^๕ เ ^๕ ส ^๕ น ^๕ เสี ^๕ ย ^๕ ค ^๕ า ^๕ ย ^๕ ว ^๕ ง ^๕ ษา	ล ^๕ ัว ^๕ น ^๕ ท ^๕ ร ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ัก ^๕ กา
	ล ^๕ ำ ^๕ แ ^๕ ก ^๕ ง ^๕ จะ ^๕ ป ^๕ ล ^๕ ัน ^๕ ป ^๕ ล ^๕ อ ^๕ ม ^๕ ส ^๕ ว ^๕ ร ^๕ ค ^๕	
๑	ส ^๕ ำ ^๕ ม ^๕ โล ^๕ ก ^๕ ภ ^๕ า ^๕ ส ^๕ ค ^๕ ุง ^๕ แ ^๕ ค ^๕ ย ^๕ ัน	ไ ^๕ คร ^๕ ห ^๕ ่อ ^๕ น ^๕ มา ^๕ ข ^๕ ัน
	เค ^๕ ย ^๕ ว ^๕ เช ^๕ ย ^๕ ว ^๕ ณ ^๕ ร ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ร ^๕ า ^๕ ณ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ น	
๑	ค ^๕ ร ^๕ ง ^๕ น ^๕ ล ^๕ ก ^๕ ษ ^๕ ณ ^๕ ร ^๕ า ^๕ ม ^๕ พ ^๕ า ^๕ น ^๕ ร	แ ^๕ ่ง ^๕ ข ^๕ ำ ^๕ ม ^๕ ส ^๕ ำ ^๕ ค ^๕ ร
	มา ^๕ ข ^๕ ัน ^๕ พิ ^๕ ฆ ^๕ า ^๕ ฏ ^๕ ค ^๕ ุ ^๕ ม ^๕ ไ ^๕ ภ ^๕ ย	

- ๑ คักคาจิ่งยั้งฤทธิแค้นไตร เปรียบฤทธิภูวไนย
 นารายณ์ฤาแปลงปลอมมา
- ๑ คิกฉันโคกั้นะอกฮา จักล้างชีวา
 ให้แหลกทั้งทัพพานรินทร์
- ๑ สุกคิกคั้งแค้นแสนถวิล รุ่มร้อนกายิน
 จนอัสสุชลคลอคลอง
- ๑ ทวักไตรไม่ลุโคยปอง เสด็จสู่โรงทอง
 ให้ชุมพระญาติโยธา ฯ
- ฯ เจริง ๑ อินทรชิตเสียพิธิ สังเสนาไปจักรวาฬ

พรหมาศ

- ๑ เมื่อนนอินทรชิตฤทธิไกร พังเสนาใน
 ก็ไสมนักเปรมปรีย์
- ๑ จิ่งนิมิตรบิคเขื่อนอินทรีย์ เหมื่อนองค์โกสีย์
 เปนเจ้าพิภพสรวงสวรรค์

- ๑ ทรงโฉมเฉลิมโลกถาวรณ งามภักตร์ฉิวพรรณ
 ทั้งมรกตเขี้ยวขจี
- ๑ เสด็จเข้าที่สงวารี ลำปางอินทรีย์
 แล้วทรงสุคนธ์ปนทอง
- ๑ สอดสนับเปลางามเรืองรอง ญาพนทอง
 กรวยเชิงเป็นช่อพรรณราย
- ๑ สอดทรงพาหุรัดเคียดฉาย ผ้าทิพย์ช้าย
 เกรอแครงสยัคยรรจง
- ๑ ทองกรพาหุรัดอำมรงค์ เพ็ชรพลอยแต่ดะวง
 ควรรค่าพิภพเมืองมาร
- ๑ ทายประคัมภ์ทวยทรวงสังวาล สร้อยสังข์ไอพาร
 ถ้วนมรกตอรุณา
- ๑ กรรเจียรกจรห้อยมาลา แล้วทรงชฎา
 กายแก้วกระจังรังราย
- ๑ คังอินทร์จากฟากฟ้าผันผาย สพักศรกรกราย
 เสด็จมาทรงไอยรา ๗ เหวา ทรงช้าง ๗

พากย์เอราวรรณ

พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒

- ๑ อินทรชิตยิดเขื่อนกายิน เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอราวรรณ
- ๑ ช้างนิมิตฤทธิแรงแข่งขัน ผีอกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สอาดไอพาร์
- ๑ สามสิบสามเคี้ยวโสภา เคี้ยวหนึ่งเจ็ดงา
กิ่งเพชรรัตนวิ
- ๑ งาหนึ่งเจ็ดโยกขรณ สรหนึ่งย่อมนมี
เจ็ดกอบขลบันคาล
- ๑ กอหนึ่งเจ็ดคอกดวงมาลัย คอกหนึ่งแย่งขาน
มีกลีบไต่เจ็ดกลีบผกา
- ๑ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา เจ็ดองค์โสภา
แน่นน้อยลำพานงพาด

๑ นางหนึ่งย่อมนิมิวิวาร	อีกเจ็ดเขาวมาลย์
ล้วนรูปนิมิตรมารยา	
๑ จักรขำรำร้ายสำหา	ชำเลื่องหางตา
ทำทักตึงเทพอัศร	
๑ มิวมานแก้วงามขวร	ทุกเกษกฤษ
กึ่งเวไซยันต์อมรินทร์	
๑ เครื่องประดับแก้วโกมิน	ซอหง่างกระวีล
สร้อยสายชนักถักทอง	
๑ ตาข่ายเพชรรัตนร้อยกรอง	ผ้าทูปกตระพอง
ห้อยภูทุกหุคชสาร	
๑ โล่ห์นัสนารถขุนมาร	เขนเทพบุตรควาญ
ชัยท่ายที่นั่งช่างทรง	
๑ ขรรคาโยธาจักรงค์	เปลี่ยนแปลงกายคง
เขนเทพไทเทวัญ	
๑ ทิพน้าอาร์กขไพโรสณฑ์	ทัพหลังสุบรรณ
กัณรนาคนาคา	

๑ ขก^๕ชายฤๅษิตวิทยา

คนธรรพ^๕กขวา

ตั้งตามตำหรับทัพไชย

๑ ล^๕้วนถ้ออาวุธเกรียงไกร

โตมรคร^๕ไชย

พระขรรค์คทาถ^๕วันตน

๑ ล^๕อยพามาในเวหน

ร^๕ิบเร^๕งรพล

มาถ^๕งสมรภูม^๕ีไชย ๗ เกร^๕า ๗

๑ เม^๕อนน^๕ง^๕พระ^๕จักร

พ^๕อ^๕พระ^๕สุ^๕ร^๕ศรี

อร^๕ธ^๕เร^๕อง^๕เม^๕ฆา

๑ ล^๕ม^๕ห^๕วน^๕อ^๕ว^๕ล^๕ก^๕ล^๕น^๕มา^๕ลา

เพ^๕อง^๕พ^๕ง^๕ว^๕นา

นิ^๕ว^๕ค^๕แ^๕ถ^๕ว^๕แ^๕น^๕ว^๕ด^๕ง

๑ ผ^๕ง^๕ร^๕ู่^๕ห^๕ม^๕ุ^๕ค^๕ณ^๕า^๕เห^๕ม^๕ท^๕ง^๕ษ^๕

ร^๕อ^๕น^๕ร^๕า^๕ถ^๕า^๕ด^๕ง

แซ^๕ก^๕ไ^๕้^๕ใน^๕ส^๕ร^๕ว^๕ย^๕ส^๕มา^๕ลี

๑ ก^๕ุ^๕เห^๕ว^๕า^๕เร^๕า^๕เร^๕ง^๕พระ^๕สุ^๕ร^๕ศรี

ไ^๕ก^๕่^๕ข^๕ัน^๕ข^๕ัก^๕ติ

ก^๕ูก^๕อ^๕ง^๕ใน^๕ท^๕อ^๕ง^๕ท^๕ง^๕ค^๕า^๕น

- ๑ ยักษาคันทาขันชาน ทาคู่เคียงประสาน
 สำเนียงเสนาะในไพร
- ๑ เดือนดาวกับเคร้าแสงไส ล่างแสงอโณไทย
 ก็ผ่านพยับรวงเรือง
- ๑ จับฟ้าอากาศแลเหลืออง ธิบดินทร์เรือขรรเทือง
 ขรรคมพินจากไสยา ๗ เกรงา ๗
- ๑ เสก้จทรงรถแก้วโกสัย ไพโรจน์รุจิ
 จะแข่งชิงแสงสุริไส
- ๑ เทียมสินธพอาชาไนย เริงร้องถวายไชย
 ชันหระเหิดฤดูหรรษ์
- ๑ มาตลีสารถเทวัญ กรกุมพระขรรค์
 ขั้รถมากกลางจัตุรงค์
- ๑ เพลารอยพลอยประกัยกุมวง กกก้องกำกวง
 กระทยกระทั้งฉรณ
- ๑ มุขรฉัตรช่มสายพรายศรี พัดโบกพัชนี
 กระขระบายโบกกลม

๑ อังอินทเกวทรระงม	แตรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาะในไพร	
๑ เสียงพลให้ร้องเอาไชย	เล่นลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย	
๑ สัตกัณท์บรรพตทั้งหลาย	อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมชมไชย	
๑ พสุธาอากาศหวาคไหว	เนอนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั้นขวัญหนี	
๑ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี	หัดคืนอินทรี
คาบข้างก็วางไอยรา	
๑ วานรล่าแดงเตศา	หัดถอนพฤกษา
ถอต่างอาวธยทชยง	
๑ ไม้ไผ่เลี้ยงยางกลางดง	แหลกลู่มลง
เลอียดค้วยฤทธิโยธี	
๑ อากาศบคบังสุรศรี	เทวัญจันทร์
ทุกชั้นอำนาจอวยไชย	

- ๑ ข้างเข็กลกแก้วแววไว ไพรยทิพมาลัย
 ช้องสารการบูชา
- ๑ ชักรถรเวยบเฉอยมา พุ่มบุษมาลา
 กงรถไม่กจรณินทร์
- ๑ เร่งพลโยธาพานรินทร์ เร่งรักหัดคิน
 วานรให้เร่งรีบมา ๑ เหวา หยกทัพ ๑
-
- ๑ เมื่อนนพระศรีอนชา เออนอรรตวันา
 ตรีธตามสุคริพขุนพล
- ๑ เหตุไฉนสหัสไนยเสกัจกล สมารภูมิไพโรศนัท
 เอมาค้วยกลอันใด
- ๑ สุคริพทุลทักเฉลยไซ ทุกทีสหัสไนย
 เสกัจก้วยหมู่เทวา
- ๑ อวยไซยถวายทิพมาลา ยคนเอมมา
 เห็นวิปริตคณน

๑ ทรงเครื่องเสนาบดีแย่งยศ ฤาจะกลับเป็นกล
ไปเข้าด้วยราพอาธรรม

๑ พระผู้เรืองฤทธิเชิงชั้น ครอบคุล้าคัญ
อย่าไว้พระไทยไพร่

๑ เมื่อนนอินทรชิตยกษ ตรีสังเสนี
ให้ขบระบ้ารำถวาย

๑ ให้องค์อนชานารายณ์ เคลือบเคลิมวรกาย
จะแผลงซังศาสตรครพล ๗ เกรธา ๗

๑ อินทรชิตสถิตยเห็นอเรวา วรรณทอกทักคณา
เห็นองค์พระลักษณฤทธิรงค์

๑ เคลือบเคลิมหญไทยไหลหลง จึงขบครทรวง
พรหมาคอนเรืองเคชา

๑ ทูลเห็นอเคียรเกล้ายกษา หมายองค์พระอนุชา
ก็แผลงลำแดงฤทธิรณ

๑ อากาศก้องโกลาหล โลกถันอิงอล
อำนาจสท้านธรณ

๗๕
๘๙๕.๙๑๑
๑๓๖๘
๒๔๖๒

- ๑ เสด็จจากสวรรค์ราชพลับพลา รัยเร่งลิลลา
ลู่แหล่งนครกราว
 - ๑ พระเสด็จลยเลือกโยธิตี ทัยวหาพระศรี
อนชผู้ร่วมหญไทย
 - ๑ ยมียพพระเพื่อนเข็ญใจ ไม้คไม้ทัวไป
ทัวยเปนเวลารাত্রี
 - ๑ เสด็จพลาทางทรงโคกกี แซ่เสียงขกษ
วังเวงวิเวกในนวนานต์
 - ๑ สกณเหมือนจะมีอาการ บอกแจ้งแสดงสาร
พระนชให้เรียมพง
 - ๑ พระเสด็จประทับแทขร่มรัง หวันหวันหวาคหวัง
ระทวยระทคหญไทย ๆ เกรจา ๆ
- ...>*<...
- ๑ จัษันทวาทิตยทันใด ลันสายศิลป์ไซย
โชติช่วงคังดวงจันทร์ธา
 - ๑ เพียงจันทร์เพ็ญบูรณโสภา ล่องสว่างเวหา
กำจคชงมคมณฑล

๑ แสงจันทร์แจ่มฟ้าสากด
ขพิตรเรอทอดทศนา	จึงพระภูษพล
๑ พบศพชามภูวราชา
สลกระทกหญไทย	พระเร่งโคกา
๑ ไร่ชามภูวราชชาญไชย
เป็นยอกทหารโหรา	ท่านเรืองฤทธิไกร
๑ บัคนั้นพระเสด็จยาตรา
อเนกนองขัณฑ์	ลุยเลือกโยธา
๑ พบศพบขรพระยาพาลี
กระยินทร์มาสันสุคปรมาณ	ไ้ว่าขุนกระบี่
๑ ท่านอาสาสูเมืองมาร
แก่เวาทกสิ่งนานา	มีคุณูปการ
๑ ไม่ควรม้วยก้วยยักษ์
มาพบศคริพนพล	พระเสด็จยาตรา
๑ น้องเจ้าชกชินมณฑล
ภักก็ก้วยความสัตยา	ตัวท่านถวายนพล

- ๑ ครึ่งหนึ่งมีคุณอาสา
วิราชก็รุกราวณรอน หักฉัตรอรุสรา
- ๑ ควรฤมาช่วยด้วยศร
ก็พบคำแห่งหณมาน ก็พินันฎอร
- ๑ พระเจ้าเร่งเศวตสังสาร
เปนยอกทหารเกชา ไร่ ไร่หณมาน
- ๑ ตัวท่านทำการอาสา
แล้วนำยบล่าวสาร ถวายแหวนสีดา
- ๑ เราจึงแจ้งคดีโดยการ
สีดาผู้เลิกโฉมสวรรค์ แห่งยอกเขาวมาลัย
- ๑ เราตั้งใจจะยุบรางวัล
มีจิตรกระตัญญูมา แก่ขุนกระบี่อิน
- ๑ ก็พินันพระเสกียาตรา
วิราชเธอกำลังกลางพล เห็นพระอนุชา
- ๑ ต้องศรพรหมาศฤทวิธ
ตลอดจนยอกปฤษฏางค์ กริ่งแน่นทรวงบน

๑๑ พระวังเข้าประคองเกษ

ลงเหนือพระเพลาพลา

๑๒ พระวินิจิตรโคก

ไอ้ ไอ้พระอนุชา

๑๓ พ่อถือพระขรรค์อยู่กักร

รู้พระเวทอันเลื่องกา

๑๔ พ่อคนอนเจ้าออกกิน

ควรรณาให้ไพร่

๑๕ เจ้าไม่ระวังพระองค์เลย

กาเจ้าเม็นประมาณไป

๑๖ กระจับในประยูรพงษ์

แต่องค์พระอนุชา

๑๗ กัยพิเป็นสัสชาย

ตรีโลกไม่ทันทาน

๑๘ อยู่สองให้ครองกรุง

พี่น้องเราสองคน

พระเขาวเรศขึ้นมาวาง

พิลาปแล้วก็โคกกา

วิโยคให้ข้อยุโยทยา

ในอกพร้อมทั้งเพลิงฮือ

พ่อทรงศรอยู่กักร

ในแผ่นภพชาติ

อกไต่ สันลึบสองข

มาดอยล้างให้บรรลัย

พ่อทราชมเชยผู้พิศมัย

พ่อร่วมใจจึงมรณา

สรวังษ์อยู่ททยา

ทงสามราชกุมาร

อันเพริศพราภัยด้วยศรผลาญ

สทานทั่วทิศาคล

บำรุงราชมณฑล

นิราศร้างบุรีมา

๑ กษัตริย์เจ้าสีกาเด็ยว

สิ้นสัจย์พระชนกา

๑ เวราสังโคหนอ

แหะดวงพระทรวงหวัง

๑ เมียรักก็จากแล้ว

อกเอ๋ยจะอยู่ไย

๑ เทวจะภาข่าว

ว่าพี่แพแก่ไพริน

๑ เสียยศทั้งเสียศักดิ์

เสียททเกิดมา

๑ เฟ่งพิศพระวรภักตร์

เห็นเนตรพระยกุล

๑ พิศโฉมยิ่งโทมนัศ

พระวิลาศค็อวงแข

๑ ฌิวเนอเจ้าเหลื่องงาม

พ้อเอ๋ยมาไสยา

มาท่องเทียวอริญา

อิราชแล้วจะคินวัง

มาเกิดก่อให้จริงจัง

วิโยคยกเอาดวงใจ

ถาน้องแก้วมาบรรโลย

ให้หนักฟ้าแลแผ่นดิน

ทุกไทท้าวจะติฉิน

จนสุดสิ้นพระอนุชา

พ้อยอตรึกมาอัปรา

ในวงษาพระสุริยน

พ้อยอตรึกผู้มฤต

สลบหลับไม่ลืมแล

ให้กั้มกั้มในดวงแแต่

ตั้งฤามาเศร้าอยู่โรยรา

อร่ามรูปตั้งทองทา

อยู่เหนือพนธูลทราย ๆ โอด ๆ

- ๑ พระยัยศรีกระษากคุณ พรหมาคไม่หลกออกจากกาย
จะดุคหนักก็เกรงสาย สวาดีพะเจ็บองค์
- ๑ พระค้อยค้อยประกองชัก กลัวเจ้าลักษณจะปลดปลง
กริ่งแน่นระนังองค์ พระไทยท้าวเธอโกรธา
- ๑ ไครหนอช่างประสาท พรหมาคให้อสุรา
มาแผลงผลาญพระอนุชา พระนุชน้องให้วายปราณ
- ๑ เร่งมาแก้ซึ่งไสยเวท ให้พันเภทพระเขาวมาลย์
หาไม่จะแผลงผลาญ พิภพโลกให้ยับยั้น
- ๑ ผาคแตกพระสุรเสียง สำเนียงก้องอากาศสวรรค
ฝูงเทพเทวัญ ก็เย็นระย้อยยะเยือกใจ
- ๑ ครันวายกรวแล้วกรมจิตร ครันชุกคิดก็อาไโดย
ทอคถอนพระหฤไทย พระชลไนยก็ไหลลง ๗ โอค ๗
- ๑ ทรงกรรแสงกำสรวคสร้อย ให้ละห้อยพระทรวงทรง
โอบอุ้มพระวรวงศ์ มาแนบไว้กัษกายา
- ๑ พ่อเอี้ยเมื่อแรกเรา จะกราบเกล้าอำลามา
จากศรีอยุธยา พระมารดาเราสามองค์

๑ ประรามภักถ์เจ้าลักษณ
ในข้าพนาระหง

ยังเด็กนั้กจะเก็นคง
พระวงษากั้อาวรณ

๑ หากวางพระหฤไทย
ควรรถาพระสายสมร

ถว้ยพิไซ้จิงให้ทร
มาสนชพิชวา

๑ กติคพิทจะเพองพิง
พระญาทิวงษา

ไปถิงกรงอยทธยา
จะว่าพมิอาไลย

๑ จะว่ารักเมียยงกว่าน้อง
ละเจ้าให้้ออกไป

ไม่ปกข้องให้มิโภย

๑ จนสุกสนสวรคต
ใครเลยจะเล็งหวัง

ประยทธถว้ยยักษแต่ลำพิง
พิเร้งระทคถิงความหลิง

๑ แต่ขรรคาพระหน่อนารถ
หาไทนใดเหมือนองค

ประจักษ์แจ้งในใจจ
อันร่วมราชบิตรงค
เจ้าลักษณพิไม่มีเลย

๑ เจ้าร่วมรักพ่อร่วมอื่น
เจ้าร่วมสรงพ่อร่วมเสวย

เจ้าร่วมทนอนพ่อร่วมเขนย
สว่างร้อนทุกเวลา

๑ ไปไทนนิคกติกคต้อย
ร้ายเรียงพระมารคา

แต่น้อยน้อยจนใหญ่มา
สัญญาว่าร่วมอุทรกัน

- ๑ ไอ้พ่อลำเภากาศ
พิศไหนดก็พรายพรรณ
- ๑ เจ้าแรกรุ่งกำกัศม
ทวยสาวสรรคกลยา
- ๑ รกพ้อออกมาตาม
จนเจ้ามาตักไชย
- ๑ ครองเมื่อตองโมกชคักติ
ใช้ให้หณมาน
- ๑ ทูลข่าวพระเพลารถ
ทาทันพระสุริยา
- ๑ ครองสองเมื่อตองสาตร
รงรักพระวรวงศ์
- ๑ พิเภกเขาขอกแจ้ง
เป็นครุฑมาราณอรอน
- ๑ ครองนลศักรสาตร
จะเหลียวหาไม่เห็นใคร
- เจ้าเพื่อนยากผู้เฒ่า
ตั้งสี่สุวรรณมาทาบทา
ภิรมย์ยศเสนาหา
พ้อละเสี่ยไม่อาไโดย
พยายามถึงกลางไพร
ฤไทยพด็นอยู่แคคาล
ก็ข่มจกขรรไโดยลาญ
ทยานไปศรีอยทธยา
จึงได้โอสถนั้นมา
พระอนุชาจกคนองค์
นาคขาศก็ขึงยง
อยู่เหนอพนพนาคอน
พจิงแผลงธนูศร
พระเวทมารก็ขรรไโดย
พรหมาศเขาเกรียงไกร
จะแก้ไชพระอนุชา

๑ สุกฤษฏ์ก็สุดฤทธิ

ใครเลยจะเอายา

๑ แม้นรอดแล้วจะแทนท่าน

ไหนหนอพระนงเยาว์

๑ คิดมาน่าน้อยใจ

สู้ศึกฤมาทนาง

๑ พระให้รำแต่ย่ำยาม

พระชลเนตรไม่เหือดหาย

๑ จะปลุกสั้นสักเท่าไร

ไอ้ ไอ้พระยุพิน

๑ ไก่ขันอยู่แจ้วแจ้ว

เคยปลุกพิพาท

๑ ใต้ยินเสียงคเหว้าร้อง

ลูกขนเกิดเราจะจร

๑ จะปลอบปลุกสักเท่าใด

ไอ้ ไอ้พระอนุชา

สุดที่จะคิกณะน้องอา

มาชบช่วยพระน้องเรา

คุณนั้นปานพระเมรุเขา

ยุพาพิจะคนคง

เจ้าช่างไม่ระวังองค์

ถนัดแล้วอยู่เต็มกาย

จนยามสามไม่วางวาย

เป็นสายเลือดลงรินริน

ไม่หวาดไหวพระกายิน

ไม่ผินภักตร์มาพาทิ

จะรุ่งแล้วพระโฉมศรี

ไปทรงสิ้นธุสาคร

พระกอดน้องผู้สายสมร

พระกรสั้นแล้วโคกกา

ไม่หวาดไหวพระกายา

เจ้าม้วยแล้วฤาไหน

- ๑ มาทแม่น้เจ้าม้วยแล้ว พระขรรค์แก้วอันเกรียงไกร
จะกรัดสอให้ขรรโลย ไปพบเจ้าในเมืองสวรรค์
๑ สิ้นเสียงทกรรแสง สุกที่แรงจะรำพรรณ
เอนองค์พระทรงธรรม์ ลงกับเกษพระอนุชา
๑ อุดสำหพนผันสติภาวนา ว่าไอ้ ไอ้อนิชา
ไต่คำเคี้ยวก็หายเสียง
- ๑ พระย้ายคีโรตม์ลงเรียบเรียง ทอดทขสลดเคียง
พระน้องอยู่เหนือขัณฑ์ ๗ เกรธา ๗ โอค

(นางสีดามาสนามรบ)

- ๑ เสกจากสร้อยสวนมาลา นางตรีชดา
นั่งนำพิไชยรถทรง
- ๑ วรลักษณ์อัคเรศโฉมยง ตั้งแต่กรรแสงทรง
พิโรธจวนครวญจร
- ๑ พระที่นั่งบุษบกเกษตร เลื่อนลอยอัมพร
ไปสู่สนามราวี

- ๑ รถทรงร้อนลงธรณี ึ่งโฉมนางศรี
ชคาก็กราบทูลไข
๑ เชิญพระแม่เพื่อนเชิญใจ ทรงผ้าสไบ
กระสันให้มันกายา
๑ ทูลพลาถเชิญนางสีดา ลงจากมหา
พิไชยรถยทธร ๑ เพลง ๑

- ๑ พลขค้ำย้าสนธิยากร ดาวเคื่อนเลือนจร
จากเมฆกระจำงแจ่มสี่
๑ เสด็จพลาถนางทรงโคก เห็นพลกระษี
พินาศกลาตกกลางนรงค์
๑ กองกายตายทักันลง วานรบมีคิง
ระเนนระนาดคาศดา
๑ ระทศพระไทยแทขจระมรณา ลุยเลือดโยธา
ท่อมทอ้งสมรภูมิไชย
๑ ว่าโอ้พระยอดคพ้ายาใจ หาแห่งหนใด
ไม่พบพระยอดคเขาวมาลย์

๑ เทียบทิวสมรภูมิไพศาล ทิวสมรภูมิกาล
วิเวกสังคในดง

๑ เขาเขียบเงียบเหงาไพรพง ตั้งแต่กรรแสงทรง
กำสรคพิไรไปมา

๑ เหลือบเห็นหเหมานมรณา เคียงเคียรไอยรา
พินาคอยู่กลางขัณฑ

๑ ตกพระไทยแทบสิ้นสมประคิ ว่าโอ้กระษิ
เจ้าแม่มาสันสคปราน

๑ เจ้าซอัสคยต่อพระภูบาล ใจจงจะผลาญ
อรินให้ม้วยขรรโลย

๑ ครองนเจ้ามาปราไซย ยิงเอน็คอนาถใน
ใจแม่จะขาดอยู่รอนรอน ๆ โอค ๆ

๑ ครวญครำรำรักวานร แล้วเสด็จจากจร
ไปในสนามราว

๑ ตรشحคาน้ำเสด็จจรลี เห็นพระจักรี
พินาคแนบของค่อนุชา

- ๑ พระราเมศก์ก็มามีวัย
พรหมาศอสุรา
- ๑ ยิงระทศสลคใจ
มีอาจที่จะกำรง
- ๑ ชยเคียรลงกับขาท
กรรแสงทูลซึ่งกัจจา
- ๑ พระคุณเอี้ยแต่เมื่อยห่าง
ตั้งแต่จะโหยให้
- ๑ หวังจะฟังคคขาว
คอบองค์พระทรงธรรม
- ๑ เมียคอบถึงขวยขี้
ไม่เห็นองค์พระภูบาล
- ๑ พอหนมานไปทันที
ไต่แหวนกับสไบ
- ๑ พระบันมงกุฎเกษ
ลมนเนตรชนพาท
- ใครเลยจะช่วยขนิษฐา
มาต้องแน่นพระวรวงศ์
พระชลไนยกก็ไหลลง
พระวรกายนางกัลยา
ยคลราชรามา
พิไรรำระกำใจ
นิราศร้างพระองค์ไป
ไม่วายเว้นแต่สักวัน
ทุกค่ำเข้ากรรแสงคล้าย
จะตามมาถึงเมืองमार
ในสวนศรีอุทยาน
จะผูกสอให้ขรรโไลย
จึงเมียนไม่ตกไยย
จึงคอบไต่ซึ่งสมประค
มาหลับเนตรสลคศรี
ให้เมียสร้างซึ่งโคกกา

๑ พระยอดฟ้าสุราไลย

เมียรักออกมาหา

๑ เมียร่าทูลกิจการ

จะปลุกสันสกเท่าใด

๑ มานิ่งนอนคังที่อนทอง

เหนือพนพสุธา

๑ เมื่อแรกเราจักจร

ทั้งสามพระชนนี

๑ พระญาติวงศ์พงษ์กระษัตริย์

กลัวจะเสียซึ่งสัจจา

๑ พระแม่ไภยเกษิ

ชรอยกรรมเราสิ่งไร

๑ พระเสาวนิกพร้าสั่ง

จะเดินคันธริญา

๑ เห็นหน้ากันแต่สามองค์

ศิลป์ศรพระขรรค์ไชย

พระมิได้กรุณา

พระยอดฟ้ามายรรไลย

พระภูบาลไม่ปราไส

ไม่หวาดไหวพระกายา

กอดพระน้องนิงมรณา

อนาถนักรพระจักร

จากนครจรลี

ก็ตรัสห้ามมิให้มา

จะทานทัตไม่นำพา

พระบิตเรศที่ขรรไลย

มิได้ขัดอัสณาไศรย

จึงไกลจากพระภารา

หวังจะฝากพระอนุชา

ทุเรศร้างมาแรมไพร

พระญาติวงศ์ก็อยู่ไกล

อย่าวางไว้ให้ไกลองค์

๑ ควรรณาพระราเมศ

ละให้พ่อโถมยง

๑ อสุรทั้งเมืองมาร

กรงนมาอัปรา

๑ คิคมาน่าน้อยใจ

ละให้แต่พระศรี

๑ อินทรชิตอสุรา

ควรรณาพระโถมงาม

๑ พ่อทูลกระหม่อมของพ่อ

ไต้ชูชนอารมณ์ใน

๑ ยามเสวยไต้เซยชม

เปนเพื่อนยากด้วยกันมา

๑ เจ้าชอัสตยควยพยา

หาไหนไม่เหมือนองค์

๑ เมื่อแรกจะก่อกรรม

เกิดเหตุแต่นั้นมา

ดูเขาเหตุในการณรงค์
มาทำสงครามด้วยยักษา

ไม่ต่อต้านพระอนุชา

มาพ่ายแพ้แก่ไพรี

ช่างกะไรพระจักรี

นชน้อยทำสงคราม

ทั้งเมืองพ่ายอมเข็ดขาม

ไม่ช่วยน้องให้บรรลัย

เจ้ายอดฟ้าจำเวรใจ

ไม่วายเว้นสักเวลา

ยามบรรทมในหิมวา

ไต้เห็นหน้ากันสามองค์

ไม่คิดว่าจะปลดปลง

เจ้าลักษณพทมรณา

เพราะอัสมันักขา

พลัดจากจากร

๑ โทษพณศคนิก

มีฟังคำพระภูธร

๑ ไม้รู้ว่าอสูรแสรัง

เหมือนเสียงพระราม

๑ ใช้ให้เจ้าออกไปตาม

เจ้าบอกว่าอสูรกาย

๑ มีฟังคำเจ้าลักษณฺ์เลย

ชรอยกรรมเราสิ่งไร

๑ รักพี่ออกมาตาม

กับองค์พระทรงธรรม

๑ เพราะรักเมียผู้เสียกาย

ถมทางในสาคร

๑ จนมาบรรลัยลง

นับเดือนจะเลอนวัน

๑ ทั้งพานรินทร์กระบินทร์ไพร

ใครเลยจะถือสาร

นะพ่อลักษณฺ์ผู้สายสมร

วอนให้ตามมฤคา

มันแกลงร้องฤษยา

อกพี่ประหวั้นขวัญหาย

พระโหมงามไม้คลาศคลาย

มันแกลงร้องให้ตกใจ

พ่อทราชมเซยผู้พิศมัย

จึงคลใจให้ไกลกัน

พยายามถึงไพรวัน

เสด็จขึ้นในคงคอน

กับน้องชายผู้สายสมร

มาต่อท่านสงครามขึ้น

ทั้งสององค์ไม่เห็นกัน

จะแลลย์อภัยระมาณ

ก็มาบรรลัยด้วยศรกาล

ไปยังศรีอยุธยา

๑ กราบทูลพระชนนี
ทั้งพระญาติวงศ์

๑ ว่าพระยอดสุเมรุมาศ
กับองค์พระสังสาร

๑ สีกาเคียวนกรรแสง
กอดขาทพระภูธร

๑ จะยกศพพระน้องพี่
กลับคืนยังสถาน

๑ เชิญสุพระเมรุมาศ
แต่รังษ์สังเสียดไส

๑ ไชนหนึ่งประกงกลอง
จะเอิกเกริกในบุรี

๑ เครื่องสังสรรรณรัตน์
จะรายริวเรียบเรียงไป

๑ มาลาระย่าย้อย
จะรายริมพระศพลอง

ทั้งสองศรีพระอนุชา
ให้ประจักษ์คดีการ
มาพิเนาศแทบเมืองมาร
ขนิษฐามาม้วยมรณ
สยบเสียดตระกองกร
อยู่เหนอพนแผ่นดินดาน
ชนสู่สวีกากาญจน์
เข้ายังนิเวศวังใน
จะโอภาสด้วยเทียนไสย
ทั้งคริยางคคนตรี
จะกกก้องทั้งกรุงศรี
พิภพก้องอยู่หวั่นไหว
มยุรฉัตรแลธงไสย
รอบพระราชเมรุทอง
สร้อยสนจะร้อยกรอง
ทั้งอจกัลป์ประคัยงาม

- ๑ พระแท่นทองจะรองโกษฐู จะรุ่งโรจน์อยู่เรืองราม
แสงแก้วจะแวววาม ไปต้องสี่วิสูตรทอง
- ๑ ทั้งพระญาติประยูรวงษ์ จะส่งสักการพระศพลอง
จะโหยให้ในเมรุทอง ทั้งสาวสนมพระกำนัล
- ๑ ทั้งร้อยเอ็ดกระษัตรา ก็จะมาประชุมกัน
จะกำสรทกรรแสงคล้าย ค้วยจงรักพระจักร
- ๑ วันถวายพระเพลิงท้าว ประชาชาวบริศรี
จะโคกนักค้วยภักดี พระพี่น้องทั้งสองไท
- ๑ อนิจาพระภูเขศรี พระราเมศมาบรรโลย
ละเสียดงเวียงไซย ไอสวรรย์พิมานทอง
- ๑ เอาแต่พนพระธรณี มาเป็นที่เขนยรอง
อกเมียบจะพพอง เพียงพินาศบรรโลยลง
- ๑ พระบิดเรศไม่เห็นฉิ พระชนนีไม่เห็นองค์
อกเอ๋ยใครจะปลง พระศพลองกระษัตรา
- ๑ จะต้องลอลองอุลลม จะเกรียมตรมพระอรุ
ต้องแสงพระสุริยา จะรุ่งมร้อนระงมองค์

- ๑ จะผพึงพระมังษา
จะสูญสิ้นเป็นคินผง
- ๑ สันบุญพระคุณแล้ว
เสวยสวรรคไปชั้นใด
- ๑ สันของคุณพระราม
ความสัตย์เป็นประธาน
- ๑ โอนเคียรกรรแสงสั่ง
เทวาในราชี
- ๑ จงสค์ขุขลกิจ
กษองค์พระภูบาล
- ๑ ว่าลุกรกนมาช่วย
ขอถวายบังคมมา
- ๑ อินทร์พรหมยมเรศ
กรรแสงให้แล้วรับขวัญ
- ๑ ให้รำแต่ย่าหมอง
หมองใหม่ฤไทยทรง
- พระกายาจะโทรมลง
ที่กลางท้องสนามไชย
เมื่อยแก้วจะอยู่ไย
จะตามเสด็จพระภูบาล
กว่าจะสิ้นอวสาน
จะสืบสร้างพระบารมี
วิเวกทั้งในพงพี
เอนคด้วยช่วยไปรคปราน
ไปพิศทูลสนองสาร
ยังกรงแก้วมิลิลา
เสียด้วยสองกระษัตรา
จะลาแล้วไปเมืองสวรรค
ทั้งเทเวศร์ในหิมวันต์
ยังรัตนกระทวยองค์
ไก่อ้นก้องอยู่ในคง
สลคชำระกำทรวง

๑ สือกสอินกรรแสงสัง	วิเวกทั้งไศลหลวง
เขตรเขาศิริปวง	พระเมรุอ่อนระทวยลง
๑ พระสุรเสียงก็ผ่าวแผ้ว	ระหวัดแว่วสลกลง
เกษแก้วเกษกับขงฆ์	พระภักตร์ก็เผือกดลงทันใด

๑ โยค. สิตากลับ ๑

๑ พิเภกเห็นพระภูษพงษ์	สลบลงอยู่กลางคืน
กลิ้งเกลือกพระกายน	ทริยกลวิธูลทราย
๑ วังเข้าประคองบาท	ขรมนารถองค์นารายณ์
ทูลเกล้าแล้วฟุ่มฟาย	ชลเนตรลงไค้กา
๑ ไ้อ้พระขันมงกุฎเกษ	พระนเรศร์มาสังขาร์
ละข้าไว้เอือก	อนาถนักพระจักรี
๑ พลัดเมียบแล้วเสียวงษ์	มาถึงองค์พระโคมศรี
เสียบแรงชำกักติ	หวังมาฟังพระจักรา
๑ อนิจาอกกุเอื้อย	ไฉนเลยเป็นเวรา
แรมร้างพระบาทา	ทุกข์ทัยทุมคังสุ่มไฟ

๑ นัยวันจะล้วยแล้ว	ประทีปแก้วอันส่องใส
สิ้นแสงจะอ้วยไป	จะมีคมีคอัยอัครา
๑ นัยวันชีวิตรอยู่	ไม่รู้ที่จะฟังพา
ผู้ใดใครจะเป็นผา	ศุกภาพทพันโภย
๑ เล็งหาไม่เหลียวเห็น	ใครจะเป็นที่อาไศรย
โธ้อกจะอ้วยไย	เป็นตัวเล่าไม่ต้องการ
๑ สอนชักสลักอก	แสนวิตกกังเพลิงผลาญ
เชิญเสด็จพระอวตาร	เอาเข้าไปเป็นเพื่อนองค์
๑ กอดขาทเขากลึงเกล็ดอก	แล้วเสือกเคียรสลบลง
แทยขาทพระภูษพงษ์	สลบนิ่งไม่ตึงกาย ฯ

พากย์รถต่าง ๆ

รถพระ

๑ เสด็จทรงรถแก้วแพรวพราย	พริ้งพร้อมนิกาย
นิกรพลพานรินทร์	

๑ ทัพน์่าวานรชัคชิน	ทัพหลังกระบิรินทร์
พิไชยชมภูนัครา	
๑ บั๊กของกองแซงซ้ายขวา	ยกรบั๊กตรววงตรา
ไต้ฤกษ์ให้เลิกทัพไชย	
๑ รถทรงองค์ท้าวสหัสไนย	แอกงอนอ่อนนลไม
ท้วยแก้ววิจิตรเรืองรอง	
๑ เทียมเทพสินธพทั้งสอง	ร่าเริงลำพอง
พยศทยานราญ์รณ	
๑ คุมวงกงแก้วโกมล	กั๊กกั๊กองกลางหน
ลันเลือนสเทอนธรณ	
๑ ลันหม้องคาคไชยเกว	ประสานเสียงคนตร
แตรสังข์เสนาะในกง	
๑ มยุรฉัตรพักโขกทิวอง	เครื่องสูงงามระหง
ระย้ากรรชิงชุมสาย ฯ	

- ๑ พระเสด็จทรงรถเวไชยันต์
หิรัญรัตนเรียงราย เพลาคุมหุ้มสุวรรณ
- ๑ กระจักกระจังบัลลังก์บัวหงาย
สลัษัควัยแก้วแกมนิล ทูบรองทองราย
- ๑ ท้ายกระหนาบเครือกรรหนกผกฉิน แกะรูปกินริน
รำพอนช้ออนเอวองค์
- ๑ งอนรณงามรวทิวธง
เขนนาคส์ตั้งมคุงกาย แปรกงอนช้อนวง
- ๑ อาชาชาติผาคฉนแผ่นผาย
จะเช่นพิฆาฏไพรี ตั้งม้าพระพาย
- ๑ สมนเปนรถทรงพระจักรี
กัถอธนคักร เทวาสารถ
- ๑ มยุรฉัตรพักโยกจามร
อภิมชมส่ายพรายพรรณ กัถิงกลดขวร
- ๑ กังกกักก้องไพรวัน
กัถุมกลดขจรหลยอัมพร ผงคลเป็นควัน

๑ เลี้ยงรถเลี้ยงทศพานร
กระหมึกให้เอาไชย	ห้าวหาญชาญสมร
๑ แคนกงดินคอนสท่อนไหว
ก็เป็นละลอกกระฉอกวน	พระมหาสมุทรไทย
๑ รถแก้วแพรวพรายไพศนต์
จรกลยังสมรภูมิไชย ๗	พรั่งพร้อมจอมพล
—:~*~*~:—	
๑ พระเสด็จด้วยขุนพานร
ก็ตามเสด็จมากม	พลแสนยากร
๑ พลพฤษทเพียบพนธাত্র
ตั้งทรายในท้องพระคองคา	ยศเยียดเสียดสี
๑ พลหลวงดวงเต็มพลสุธา
กระบินทร์ให้ให้เอาไชย	นำหลังซ้ายขวา
๑ เทวายอกรอยู่ไสว
ถวายพระลักษณศักดิ์กา	ไปรยบุษมาโดย
๑ พระพรหมเอาฉัตรลงมา
วิภาซีให้ร่วมสุริยน	กันพระอนุชา

๑ พระพิรุณไรรยปรายสายฝน
ของบนช่อมุกขัง	อัยแสงพระสุริยน
๑ คัพทเสียงเกวติประกัง
ระนังระนาคหวาคไหว	จักรพาฬเพ็ญพัง
๑ เร่งรถเร่งทศเกรียงไกร
ไปยังสนามยุทธนา ฯ	วิษเร่งคลาไคล

๑ ๘ คำ ๑ เชือก

๑ เสกัจทรงรถแก้วโกสัย
จะแข่งชิงแสงสุริไส	ไพโรจน์รุจิ
๑ เทียมเทพสิ้นธพอาชาไนย
ระเหิงระเหิกฤทรรษ	เวียงร้องถวายเป็นไชย
๑ มาตลัสารถเทวัญ
ชัยรถมากกลางจักรงค	กรกุมพระขรรค์
๑ คุมหันหันเหียนเวียนวง
ถันเลอนลเทอนจรณ	คุมกลึงพคกง

- ๑ มยุรฉัตรชุมสายพรายสี พักโขกพชัน
 ๑ กระจับบาย โขกลม
 ๑ คัพทเสียงเกวติระงม แตรสังขเสียงประสม
 ๑ สัตว์สังหวังแตกทันไสว ซอกซอนซอนไกล
 ๑ เร่งรถเร่งทศโยธี เสียงให้โกลี
 ๑ ไปยังสนามยุกธนา ฯ

๑ ๘ คำ ๑ เชิด

- ๑ พระลักษมณ์ทรงศึกตีรุ่งเรือง เรืองรุ่งสีเหลือง
 ๑ ย่างเขื่องมาชนรถทรง
 ๑ ทรงรถรตนายิ่งยง ยงยิ่งงามระหง
 ๑ ระหงเหมกกระหนกกระหนกกกลาย
 ๑ กลายกลีบกลีบเกล็ดเพชรพราย พรายเพริศเผิกฉาย
 ๑ ฉายเผิกก็เพริศเพรางาม

๑	งามงอนงอนรถเรือGRAM
ตามมีพระไทยกรรณา	รามเมศเสด็จตาม
๑	นารายณ์ตามสั่งถึงเกยลา
มายังสุวรรณพลับพลาไสย	ลาแล้วกลับมา
๑	ไสยามโยกของอยู่ไสว
ไกรเกรียงทวยเสียงโยธา	ไสวถึงตรึงษ์ไตร
๑	ธามาตย์เห็นธงโยกมา
สวาให้ยกทัพไสย	มาลุนขุนสวา
๑	ไสยฤกษ์เล็กพลคลาไคล
สินธพเทียบมรดทรง	ไวเคศมไห
๑	ไต้ฤกษ์ให้เล็กจตุรงค์
มายังสมรภูมิไสย ฯ	เว้งริบรตทรง

-
๑	เสด็จทรงรถแก้วสุรกาญจน์
ดินลาค์เลื่อนลงกิน | ตั้งองค์มีฉนวน |
|---|---|----------------|

๑	เคลือนพยหอินทร์พลพฤษท์
ราชเขนเคียรสกุณา	ฝ้ายวานรนิละ—
๑	นิลเอกนิลขันเขนตา
คอนนคอสุมภพาน	ปากนึ่งขิงคลา
๑	หงอนคอวายุบุตรห้าวหาญ
อำมรินทร์ผู้ทรงคักดา	ขกขวาคือหลาน
๑	ขกซ้ายเกสรทมาลา
เท้าซ้ายคือนิลปานัน	วาทูโรมเท้าขวา
๑	กายคอพระจอมพลขันธิ
เขนหางสกุณราว	นิลนนท์ชาญฉกรรจ์
๑	จิ้งเกียงเขนเล็ขกษ
เขนขนสลักกาษา	วานรโยธิ
๑	นายไพร่ลันทรทรงคักดา
องอาจคนองในฉรงค	อาของอาสา
๑	ให้โห่เลือนลันสนันคอง
มาถึงสมรภูมิไซย ๗	เร้งรบขัตตรงค์

รดยักษ์

<p>๑ เสด็จทรงรถเพชรเพชรพราย
จารุญจารัศมิ</p>	พรายแสงแสงฉาย
<p>๑ อำไพไพโรจน์รุจิ
ชักราชรถทรง</p>	สี่หราชราชสี่ห
<p>๑ คมหันหันเหียนเวียนวง
สเทอนทังไพโรไพรวัน</p>	กิกก้องก้องกง
<p>๑ ยักษาสารถโลทัน
กังครระแผลงแผลงผลาญ</p>	เหยียบขย่นขย่นขย่น
<p>๑ เกรองสูงสูงไสวชัชวาลัย
กรรชิงประสมชุมสาย</p>	ชิงรวิชิงฉาน
<p>๑ มยุรฉัตรฉัตรแก้วแพรวพราย
สลัษเป็นคู้คู้เคียง</p>	ขกแซมแซมลาย
<p>๑ ฌ้องกลองกลองชนะสำเนียง
เสียงสเทอนในคองคองคาน</p>	กิกก้องก้องเสียง

๑ คับคั่งคั่งหมู่พลมาร
สเทือนทีศาสากาล	เสียงโห่โห่ชาน
๑ พลคชคชสารชาญชน
ไพรีตลุลุยแทง	องอาหาอาหระาญ
๑ พลม้าม่าคักเข้มแข็ง
หางยุงไสวไสวมา	ขี้ควบควบแซง
๑ พลรกรรทเทียมพยัคฆมา
กิเลนแลโตโตคนอง	พลสิงห์สิงหรา
๑ พลขยับขยับประทัยหมายมอง
ทั้งกึ่งแลคายคายกัน	พลเขนเขนทอง
๑ พลกายเงอคายคายพัน
จะพุงจะชัคคัศรุ	พลหอกหอกผัน
๑ พลครครสลัยกัยณู
สล้างมากกลางสมรภูมิ ข	พลทวนทวนคู

- ๑ เสกั้จทรจรถแก้วแกมกัญจน์. เพียงหนึ่งแสงจันทร์
สว่างในกลางอัมพร
- ๑ ราชสีห์สองราพาร. ฝังไชยขังอน
แปรกรเป็นรูปนาคิน
- ๑ กระหนกกระหนากายแก้วแกมนิล มรกฏฉีกฉิน
ประกอยประกัยกกำ
- ๑ ไต่ตงขลลงกษุขรคำ. แก้วไพฑูรย์ท่า
เป็นเทพประนมเรียงราย
- ๑๑ สิ่งห่อคักอมดวง. วิเชียรช่วงคุฉีกฉาย
แกมแก้วผลกลาย. เป็นรูปสุบรรณบินทยาน
- ๑๒ จตรมขตากมุกดาหาร. เส้าแก้วสุรกาญจน์
สลัก้วยทัษัฒิศรี
- ๑ ไบระกาแกมแก้วมณี. นิลเนรคินถึ
เป็นทวยประเทืองเรืองไร
- ๑ ไบโพเพ็ชรรัตนัตริไตร. ย้อยออกกรใน
ขัฒมราชรองเรือง

๑ ล้วนแล้วแก้วค่าควรเมือง สอดแสงแดงเหลือง
 เชี่ยวชาวระยัยจับกัน

๑ สี่แก้วจับสี่ไพรวิน เลื่อมเลื่อมพราวพรรณ
 เพียงหนึ่งละลอกลานตา

๑ แสงระยัยจับเสื่อโยธา จับแสงสาตรา
 แผลบปลายกิ่งเพลิงไฟฟอน

๑ เร่งรถชดสารอัคร เร่งรีบพลจร
 มาถึงสมรภูมิไชย ฯ

๑ เส่กัจทรงรถทรงสงคราม แสงแก้วแววม
 สว่างกระจ่างพราวพราว

๑ พระที่นั่งบัลลังก์เลิศเฉิดฉาย งอนระหงชิงปลาย
 ปลิวคว้างมากกลางเมฆา

๑ เทียมราชสี่หิ้นเด่นพา รถเดือนเคลอนคณา
 มากกลางชนัดจตุรงค์

๑	คุมวงกต ^๒ ก้อง ^๒ ตง	คุม ^๒ ก้อง ^๒ พัด ^๒ กง
	ก ^๒ ก ^๒ ล ^๒ ง ^๒ ก ^๒ ระ ^๒ เด ^๒ อง ^๒ โค ^๒ ค ^๒ ท ^๒ ย ^๒ า ^๒ น	
๑	เล ^๒ ียง ^๒ ร ^๒ ถ ^๒ เล ^๒ ียง ^๒ ท ^๒ ศ ^๒ ท ^๒ ว ^๒ ย ^๒ ห ^๒ า ^๒ ญ ^๒	ห ^๒ า ^๒ ญ ^๒ เห ^๒ ียม ^๒ ใ ^๒ น ^๒ ก ^๒ า ^๒ ร
	ก ^๒ า ^๒ ร ^๒ ค ^๒ ัก ^๒ ก ^๒ ำ ^๒ ว ^๒ เ ^๒ ร ^๒ เ ^๒ ิง ^๒ ค ^๒ น ^๒ อ ^๒ ง	
๑	ข ^๒ น ^๒ ค ^๒ ม ^๒ ำ ^๒ ม ^๒ ำ ^๒ ท ^๒ ย ^๒ า ^๒ น ^๒ ผ ^๒ ำ ^๒ น ^๒ ผ ^๒ ย ^๒ อ ^๒ ง	น ^๒ า ^๒ ย ^๒ ส ^๒ ว ^๒ ม ^๒ เก ^๒ ร ^๒ า ^๒ ระ ^๒ ท ^๒ อ ^๒ ง
	ก ^๒ ร ^๒ า ^๒ ย ^๒ ท ^๒ ว ^๒ น ^๒ ก ^๒ ระ ^๒ ท ^๒ ย ^๒ โก ^๒ ล ^๒ น ^๒ ป ^๒ ร ^๒ ิง	
๑	พ ^๒ ล ^๒ ข ^๒ ำ ^๒ ง ^๒ ค ^๒ ำ ^๒ ง ^๒ ค ^๒ ม ^๒ ข ^๒ อ ^๒ ง	ง ^๒ า ^๒ ส ^๒ ว ^๒ ม ^๒ ป ^๒ ล ^๒ อ ^๒ ก ^๒ ก ^๒ ร ^๒ ิง
	เก ^๒ ร ^๒ อ ^๒ ะ ^๒ ม ^๒ ัน ^๒ เ ^๒ ล ^๒ ี ^๒ ง ^๒ เ ^๒ ร ^๒ เ ^๒ ว ^๒ ง	
๑	ป ^๒ แ ^๒ ร ^๒ ์ ^๒ ป ^๒ แ ^๒ ร ^๒ ัน ^๒ เ ^๒ ล ^๒ ่ ^๒ น ^๒ ท ^๒ ล ^๒ ว ^๒ ง ^๒ ก ^๒ ล ^๒ า ^๒ ง ^๒ ป ^๒ เ ^๒ ล ^๒ ง	ห ^๒ ม ^๒ อ ^๒ ข ^๒ บ ^๒ พ ^๒ ัน ^๒ ส ^๒ เ ^๒ ย ^๒ ง
	ล ^๒ ง ^๒ ข ^๒ อ ^๒ ก ^๒ ระ ^๒ ชา ^๒ ก ^๒ ล ^๒ า ^๒ ก ^๒ พ ^๒ ัน	
๑	พ ^๒ ล ^๒ ข ^๒ ัน ^๒ ข ^๒ ัน ^๒ ค ^๒ ง ^๒ ส ^๒ เ ^๒ ย ^๒ ฉ ^๒ ิน	ย ^๒ ัก ^๒ ป ^๒ ระ ^๒ ร ^๒ ุ ^๒ ย ^๒ ัน ^๒ ป ^๒ ระ ^๒ จ ^๒ ัน
	ป ^๒ ระ ^๒ ร ^๒ ุ ^๒ ย ^๒ ั ^๒ ป ^๒ ระ ^๒ ง ^๒ จ ^๒ อง ^๒ ข ^๒ ัน	
๑	พ ^๒ ล ^๒ ง ^๒ ำ ^๒ ว ^๒ แ ^๒ ก ^๒ ว ^๒ ง ^๒ ง ^๒ ำ ^๒ ว ^๒ ย ^๒ า ^๒ ว ^๒ ย ^๒ ัน	ข ^๒ บ ^๒ พ ^๒ ัน ^๒ ผ ^๒ ำ ^๒ ณ
	เ ^๒ ิง ^๒ อ ^๒ ง ^๒ ำ ^๒ ว ^๒ ค ^๒ ระ ^๒ ห ^๒ ง ^๒ ำ ^๒ น ^๒ เ ^๒ ิง ^๒ อ ^๒ ย ^๒ ง ^๒ า ^๒ ย	
๑	พ ^๒ ล ^๒ ศ ^๒ ร ^๒ ก ^๒ ม ^๒ ศ ^๒ ร ^๒ พ ^๒ า ^๒ ค ^๒ ส ^๒ า ^๒ ย	ท ^๒ น ^๒ ว ^๒ ง ^๒ เ ^๒ ห ^๒ ัน ^๒ ย ^๒ ว ^๒ น ^๒ ำ ^๒ ว ^๒ ห ^๒ ม ^๒ า ^๒ ย
	เซ ^๒ ม ^๒ ัน ^๒ ระ ^๒ แ ^๒ ย ^๒ ง ^๒ ย ^๒ ิง ^๒ ท ^๒ ร ^๒ ว ^๒ ง	

๑ พลโล่ ^๑ หทัยช ^๑ เลยเคยทลวง	โล่ ^๑ หทัยช ^๑ ดทรวง
แกว่งคายกระโคตโคตโผน	
๑ พล ^๑ หอก ^๑ ถือ ^๑ หอก ^๑ กลอก ^๑ โยน	โล่ ^๑ หทัยช ^๑ มอ ^๑ ง ^๑ โง ^๑ น
จะ ^๑ โผน ^๑ ประ ^๑ จัญ ^๑ พัน ^๑ พอน	
๑ เส ^๑ ียง ^๑ ส ^๑ เท ^๑ อน ^๑ เล ^๑ อน ^๑ ล ^๑ น ^๑ ค ^๑ ง ^๑ ค ^๑ อน	พ ^๑ สุ ^๑ ธ ^๑ า ^๑ ส ^๑ า ^๑ ค ^๑ ร
๑ ต ^๑ ค ^๑ ล ^๑ น ^๑ ข ^๑ ร ^๑ ร ^๑ เล ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ร ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ร ^๑ ม	
๑ ผ ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ล ^๑ ิ ^๑ พ ^๑ ย ^๑ ย ^๑ อ ^๑ ย ^๑ โ ^๑ พ ^๑ ย ^๑ ม	เ ^๑ น ^๑ อ ^๑ น ^๑ ก ^๑ ใน ^๑ โ ^๑ น ^๑ ม
๑ ท ^๑ ่าง ^๑ แ ^๑ ล ^๑ ่ ^๑ น ^๑ ต ^๑ ระ ^๑ ห ^๑ น ^๑ ก ^๑ ต ^๑ ก ^๑ ใจ	
๑ ก ^๑ ก ^๑ ก ^๑ อ ^๑ ง ^๑ ก ^๑ ม ^๑ ป ^๑ น ^๑ า ^๑ ท ^๑ ห ^๑ ว ^๑ า ^๑ ค ^๑ ไ ^๑ ห ^๑ ว	เพ ^๑ ียง ^๑ ห ^๑ น ^๑ ึ่ง ^๑ เม ^๑ ร ^๑ ุ ^๑ ไ ^๑ ก ^๑ ร
๑ จะ ^๑ อ ^๑ อ ^๑ น ^๑ จะ ^๑ เ ^๑ น ^๑ ไ ^๑ ป ^๑ มา	
๑ ช ^๑ ัน ^๑ ส ^๑ ว ^๑ ร ^๑ ร ^๑ ค ^๑ ล ^๑ น ^๑ เล ^๑ อ ^๑ น ^๑ โ ^๑ ล ^๑ ก ^๑ า	ท ^๑ ว ^๑ ย ^๑ เท ^๑ พ ^๑ เท ^๑ ว ^๑ า
๑ ก ^๑ ี่ ^๑ ห ^๑ น ^๑ อ ^๑ อ ^๑ ก ^๑ น ^๑ อ ^๑ ก ^๑ จ ^๑ ั ^๑ กร ^๑ ว ^๑ า ^๑ พ ^๑	
๑ ส ^๑ ัต ^๑ ว ^๑ ส ^๑ ิง ^๑ ห ^๑ ว ^๑ ิง ^๑ ช ^๑ อ ^๑ ก ^๑ ช ^๑ น ^๑ ช ^๑ า ^๑ น	ต ^๑ ก ^๑ ห ^๑ ว ^๑ ย ^๑ เท ^๑ ว ^๑ ธ ^๑ า ^๑ ร
๑ ข ^๑ ้าง ^๑ ต ^๑ ก ^๑ ช ^๑ ง ^๑ ิ ^๑ ก ^๑ โ ^๑ ต ^๑ ร ^๑ ก ^๑ เท ^๑ ว ^๑ ิน	
๑ ไ ^๑ ม่ ^๑ ไ ^๑ ห ^๑ ล ^๑ ย ^๑ อ ^๑ ย ^๑ ย ^๑ ห ^๑ ก ^๑ เ ^๑ ย ^๑ ิน	เส ^๑ ียง ^๑ เท ^๑ า ^๑ ค ^๑ น ^๑ เ ^๑ ย ^๑ ิน
๑ แ ^๑ ม ^๑ ่ ^๑ น ^๑ ค ^๑ ิ ^๑ น ^๑ ก ^๑ ค ^๑ ง ^๑ อ ^๑ ง ^๑ ค ^๑ น ^๑ ง	

๑ ผงคลมคมกัไตรตรังษ์ เร่งรถปรคปรัง
 มาถงสนามยทธนา ๗

๑ พริงพร้อมทกหมู่จ้ตรังค์ เส่ค้จจากเกยทรง
 ขนทรงรถอนเรือรง

๑ เทียมไกรสรราชผาคผยอง แผ่นโผนโจนคนอง
 กังม้าพระพายผายผัน

๑ สาร์ถถอนย่นย่น เกราะนวมสวมกัน
 อารวมให้ตองตน

๑ บักย่องกองแซงสัขสน ทัพ่น่าน้ำพล
 อสุรให้สามลา

๑ เกินทัพเป็นกระบวนครุธา ตั้งตามตำรา
 ตำหรับพิไชยสงคราม

๑ คชสารว่านร้ายเหลือหลาม ลุยไถ่ในสนาม
 ระเหิงระเหิดฤทธิ

๑ งาแงยงวงควำขำมัน ความูหมอซบพัน
 ขยับทลงลงขอ

- ๑ ลางช้างนิลสีเมฆมอ ปรบหุศคอ
 ๑ ภาระงานมากกลางโยธี ๒๒
- ๑ โกณจนาทกาจก้องโกถ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕
 เพียงหนึ่งจะทรุดโทรมลง ถีบคคข้ถพิ
- ๑ เร่งหมุโยธาจ้ตรงค์ ข้บรถท้หนึ่งทรง
 ไปยังสนามยุทธนา ๒
- ๑ ๓๐ คำ ๑ เชิด

พากย์กระบวนทัพม้าวิรุณจำบัง

- ๑ เสด็จทรงมิ่งม้าพาชี ๒ ๒ ๓ ๔
 ๑ ชื่อนิลพาหงามข้า ม้าต้นตวค
- ๑ เครื่องประดับแสร้งประดิษฐ์คิกทำ ๕
 ๑ คุณคอกเป็นคาราราย พนแผ่ทองคำ
- ๑ เขาระดำก้ามะหยสมกาย ๑
 ๑ คุณคอกกระเด็นคองาม ๑
 ๑ อานปรุฉลุลาย

- ๑ ซอหง่างยังเหียนพลอยพลาหม รุ่งแหวววัยวาม
แหวววาหวะววยปลายตา
- ๑ พานหน้า่องแดงรจนาล้วนนิลวัตถา
ประกัษประกัษฐุคคี่
- ๑ จงกลภู่นจามรี ไบโพโสภี่
เปนรูปสุขวรรณเฉยอขิน
- ๑ แฉงข้างวางรูปนาคิน สามเค็ยรผกผิน
ผงาคผ่ง่าน่าสยอง
- ๑ นิลแท่งท่าโกกลนเร่องรอง ห้อยข้างทั้งสอง
สำหรับรียบาทอสูร์
- ๑ ทางมยรยักท่ายพาชี่ วงแหววโมรี
ระยขทั้งคี่คระหง
- ๑ ขนอสูร์ยรยาทรชนทรง มากกลางจตุรงคี่
กัถิงสมรภูมี่ไซย ๗

ทัพม้า

๑	พร้อมพรังคังคัยพลมาร
ไต้ฤกษ์ให้เลิกทัพไชย	เพี้ยขพันคินคาน
๑	เสียงให้โกลาเกรียงไกร
เปนนคูนค่น้ำพล	เถือกแถวธงไชย
๑	ทรงสินธพชาติชาญสกล
กำเวียบพิโรธรวี	เวียงร้องร่านรน
๑	ไวว่องว้างเวียนธাত্রี
ยไต่สเทือนทางจร	บุกขนชลธิ
๑	ไขช่วยยานขนสาคร
สควกคังล้าลลอย	ควบชัยอัศิศร
๑	หม่นมาซาศักกแสนคอย
แล้วเล่นตระหลยหลีกไกล	เหล็ขยเหล็อมเห็นรอย

๑ เร่งพลเร่งอาชาไนย

วัยเร่งคทาโกธ

ไปยังสนามยุทธนา ฯ

๑ ๗ คำ ๑ เสก

